

Svetimtaučiai iš krūtinės
Man išgrobstė sūnus,
Atėmė iš jų gyvybes,
Išteriojo kūnus...

Kitus pančiais surakinę
Sibiran išvarė,
Trečius, kol išges gyvybė,
Į rūsčius suvarė...

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL

Telef: FR 6-5416

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

EINA XVIII METUS

1964 SPALIS - OCTOBER 22

Nr. 21(939)

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS

5620 SO. CLAREMONT AVE.
CHICAGO 36, ILLINOIS

STUDENTŲ PRAŠYMAS

MALONUS ŠIO PRAŠYMO SKAITYTOJAU!

Nors Institutas jau pradėjo šeštusius mokslo metus, bet dėl visokių kliūčių ligi šiol dar negalėjo išgyti net pačių reikalingiausių veikalų, kaip Lietuvių Enciklopedijos, einamųjų autorių raštų, žodynų ir kitokios reikalingos literatūros. Ligi šiol tokia literatūra verčiamės tai pasiskolindami vienas iš kito, tai iš dėstytojų ar kitų asmenų. Tų mokslo priemonių neturėjimas pačiame Institute mus gerokai įvargina ir menkina darbo kokybę.

Siekdami išgyti pačių reikalingiausių lituanistinio mokslo veikalų bibliotekėlę, ir kreipiamės į Jus, prašydami būti tokios bibliotekėlės išsigijimo rėmėju, paskiriant tam tikslui tik VIENĄ DOLERĮ.

Jei mūsų siekimas Jums atrodytų paremtinas, savo įnašą malonėkite siūsti Instituto išdinininko kun. dr. J. Kubiliaus, SJ, vardu aukščiau pažymėtu adresu. Visą rėmėjų pavardės įrašomos Instituto mecenatų knygoje.

Su nuoširdžia pagarba Instituto studentų
vardu

Mykolas Drunga, Kristina Grabauskaitė
Romas Sakadolskis, Dalia Valatkaitytė ir
Šarūnas Valiukėnas

DVIVEIDĖ AMERIKOS POLITIKA

Ar šiaip, ar taip - žydai ir Amerikoj yra išrinktoji tauta...

Rašo - E. Karnėnas

VYZDYS

Prieš išsiskirstydama atostogų JAV Senatas 60 prieš 1 balsais priėmė senatoriaus A. Ribicoffo iš Conr rezoliuciją, p a s m e r k i a n č i a R u s i j o s ž y d ų p e r s e k i o j i m a . Mūsų spaudoje šis precedentinis įvykis kažkodėl beveik nepastebėtai praėjo.

Nežiūrint įtakingo senatoriaus Fulbrighto balsavimo prieš ir Valstybės Departamento griežto nusistatymo prieš tokią rezoliuciją, JAV Senatas nesvyruodamas ją priėmė. Tai būdūn gas reiškinys. Ar mes nemanome reikiamą išvadą padaryti?

Dažnas iš mūsų pasakys: "Mes negalime su žydais lygintis." O kodėl nepasinaudoti šiuo pretekstu? Juo labiau, kad kišimasis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus dėl žydų persekiojimo yra tikrai panašus į tokį kišimąsi, nes žydai Sov. S-goj yra eili-

niai piliečiai, pasklidę raudonojo imperiolo, neturį savo respublikos, ir ne dėl politinių, kultūrinių ar religinių nusikaltimų persekiojami (tik dėl pasireiškimų spekuliacijoj, kaip sen. Fulbrightas savo opoziciją rezoliucijai motyvavo), dargi Rusijos žydai yra lyg ir privilegijuotoji būklė, palyginus su kitų tautų gyventojais Sovietų Sąjungoje, kaip nusipelnę komunistų revoliucijai. Antra vertus, apie 3 milijonai žydų yra laisvi apeleisti raudonajį "rojų", priešingai kitų tautų gyventojams.

Visai priešingoj būklėj randasi pabaltiečiai. Jie daugumoj gyvena savo respublikose - Lietuvoj, Latvijoje, Estijoje. Tos valstybės jėga yra užimtos, prieš tų tautų valią jos į Sovietų Sąjungą inkorporuotos ir jų okupacijos nepripažįsta didieji vakariečiai.

Pabaltiečiai persekiojami ne dėl spekuliacijos, bet dėl jų tvirto tautinio nusistatymo, dėl kultūros ir religijos, dėl nenoro priimti komunizmą, dėl priešinosi žiauriai okupacijai, dėl noro atgauti laisvę ir gyventi nepriklausomai.

Mes nepavodyme žydams. Jiems padeda JAV Senatas, jis juos užstoja. Bet kodėl tas pats JAV Senatas "nedrįsta" tarti viešą žodį dėl pabaltiečių? Dėl 3 mil žydų jis drįso sulaužyti JAV "nesikišimo tradiciją", o dėl 7 milijonų pabaltiečių sunkesnės priespaudos Sov. Sąjungos vergijoj jis... tyli ir "bijo" iš stalčių išimti net kelias dešimtis pačių senatorių ir kongresmanų inėsių rezoliucijų?

KEISTA " NESIKIŠIMO " POLI- TIKA ...

Mes, gaila, nežinome JAV ir Sov. Sąjungos koegzistencijos sutarčių dešaliu, kaip ir Jaltos susitarimo paroduodant Pabaltijį. Mes tik žinom, kad "garsusis" Roosveltas sutiko pasidailinti pasauliui, o jo vėlesnieji įpėdiniai Vašingtone nutarė vadovautis dviveide politika: retkarčiais pakartoti Pabaltijo okupacijos nepripažinimą, o savo keliu leisti Maskvai elgtis su Pabaltiju kaip jai patinka. Ne gano to, Valstybės Departamentas atydziai saugoja, kad dėl Pabaltijo jokio triukšmo nebūtų, kad dėl pavergtųjų nieka neerzinti Maskvos, kad koegzistencijoj šventa ramybė viešpatautų, nežiūrind Maskvos kišimosi į JAV vidaus reikalus per komunistų partiją, dargi, ypač rinkimų išvakarėse, demokratams bendradarbiaujant su kairiais ekstremistais, neišskiriant ir komunistų.

JAV nesikišimas į Sovietų Sąjungos "vidaus reikalus" Pabaltijo atžvilgiu yra tolygus JAV didmieščių gatvėse dažnai pasitaikantiems praeivių "nesikišimams", kai tūlas mušeika žudo beginklį žmogų...

KAIRĖJE -

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba. Sėdi iš kairės, - V. ŠIMKUS - vicepirmininkas, K. VEIKUTIS - pirmininkas, ir S. LAZDINIS - vicepirmininkas.

Stovi iš kairės - A. RIMBA - Valdybos narys, A. PETKAUSKAS - Sp. ir Informacijos reik. vedėjas, VYT. GURKA - išdinininkas, K. GAIZUTIS - org. reik. vedėjas ir A. MISIŪNAS - sekretorius.

Nuotrauka - V. Plodzinso

Ar laisvė ribotina ?

Kas jos nenori, tos laisvės. Pradedant mažiausiu vabalėliu ar net mikroskopiniu gyvūnu ir baigiant gamtos karaliumi - žmogumi, - visi siekia laisvės, o su ja savistovumo ir gerbūvio. Kiekvienas gyvas padaras, dažnas tik instinktyviai, suranda savo gyvenimo kelius link laisvės. O kur tos laisvės nėra, ten tamsi be vilties, be ateities vergija.

Tiesa, objektyvią laisvės sąvoką nustatyti nėra lengva. Sakysime, ar mūsų tauta buvo laisva XV-XVI šimtymety, kuomet tik maža tautos dalis, - jos bajorai valdė šalį? Sakoma, kad katinui džiaugsmas, o pelei mirtis... Taip lygiai buvo ir anais nelemtais (apie 400 metų užsitęsusi) baudžiaivos laikais.

O ar kas anais laikais protestavo, jei baudžiauninkai buvo užplakami net iki mirties? Jei iš kaimų į dvarą buvo atvaromos išvargusios nuo nepabaigiamų darbų moterys ir mergaitės lėbaujančių ponų geiduliams tenkinti? O ar tie begėdžiai - sauvaliai tojai buvo pasaulinės ar dvasinės valdžios sudraudžiami? Ne!... Jei kiekviena valdžia Dievo pastatyta, kaip kad rusų carai ir kiti karaliai tituluodavosi, arba, kaip aiškina, kad atiduok kas Dievo Dievui, o kas cesoriaus ciesaoriui ir kada su tais visų Dievo įstatymų laužytojais ir pasaulinės ir dvasinės valdžios atstovai ne tik bendraudavo, puotaudavo ir lėbaudavo, - tai kas belikdavo tam skriaudžiamam ir paniekintam baudžiauninkui? Jam buvo kalama į galvą visai nenatūrali mintis, kad... už visas šios žemės kančias jis gausiąs po mirties atpildą... Ar neganėtinai žiauri perspektyva?

Buvo anuomet politinė-valstybinė laisvė, bet ją naudojos tik maža tautos dalis, bajorija, kuri, kaip ir de ra parazitams, su laiku pati išsigimė ir net savosios tautos išsižadėjo.

Bet štai, - baudžiava panaikinta. Tamsi be prošvaistės naktis baigiasi ir išganiği aušros spinduliai pradeda sklaidyti niurios nakties šešėlius. Dar 40 metų ir jau savoji spauda, savoji šviesuomenė teikia amžius kankintai tautai viltį geresniai ateičiai. Ir dar keliolika metų ir geriausių tautos vyrų pastangomis ir krauju - Lietuva tampa laisva!

Ir kas galėtų šiandien tvirtinti, kad

atgavus politinę laisvę lietuvių tautos gyvenimas nepagerėjo? Visos laisvos Lietuvos politinės partijos savo lozunguose geidė tautai gerbūvio, nesgi, - kokia bebūtų laisvės vertė, jei drauge su ja neitų medžiaginė tautos gerovė.

O vienok šiuo laikotarpiu laisvė vietomis išvirto į privilegijas, nes ji (ta laisvė) nebuvo tinkamai apribota, sutvarkyta. Manyti, kad laisvė gali būti neribota, yra visiškai klaidinga. Atsiranda pavienių asmenų ar net profesijų, kurios tokioje nesureguliuotoje laisvės atmosferoje (nelyginant drumstame vandenyje) tampa privilegijuotomis. Jų patarnavimai pavirsta išnaudojimu kitų, mažiau nusimanančių.

Nežinau kokia bus galimybė ateities laisvoje Lietuvoje sureguliuoti vadinamų laisvųjų profesijų atlyginimus, bet kiekvienu atveju yra vengtinai didelė nelygybė, kaip socialinė blo gybė.

Jei, sakysim, tu turėjai kriminalinę, o ypač civilinę bylą ir buvai priverstas kreiptis į teisinį patarėją - advokatą. Tas pats su liga, - tu kreipdavais pas gydytoją. Nepamirškime, kad kai kuriais atvejais tenka kreiptis ir pas dvasininką. Ir visų šių patarnavimų apmokėjimas, labai dažnu atveju, buvo visai neproporcingas sugaištam advokatų, gydytojų ar kunigų laikui ir mažai pasiturintis asmuo būdavo skriaudžiamas medžiaginiais. Todėl ir buvo sakoma, kad šių profesijų žmonės turėjo laisvas rankas į t a v o kišenių... O visa tai turėjo būti sureguliuota įstatymu.

Dar blogiau su jo patarnavimų išlavomis. Advokatas gaudavo atlyginimą, nors jo patarnavimo pasekmės būdų neigiamos, taigi, jis visuomet bylą "išlošdavo"... Tas pats su gydytoju, - jis irgi neatsako už patarnavimo pasekas, - tu visvien jam turi atsilyginti. Tikėdami, kad dvasiško malda Dievas geriau išklauso, mes irgi tą

malda gausiai apmokėdavome.

Čia susiduriame su esminiu laisvės pažeidimu: jei iš klijentų visais atvejais buvo reikalaujamas pasitiki jimas, gi teikiančių patarnavimus są žiningumas nebuvo įmanoma ginčyti ar kontroliuoti.

Ir argi neužtenka tų kelių pavyzdžių patvirtinimui to, kad laisvė yra ribotina ir kad visuomenės santvarkos socialinės neteisybės yra laisvės sąvokai priešingybė. Tokiai nesureguliuotai laisvei esant, tauta pradeda skirstytis į luomus. Vienos iš profesijų gauna neproporcingai didelį atlyginimą už savo patarnavimus, kitos tik trupinius. Šioji padėtis tautoje pagimdo nesutarimus ir net neapykantą.

O kas gi atsitinka, kai laisvės žibury visai užgesinamas? Kai šalį užplūsta vadinamoji darbininkų ir vargingų valstiečių, atseit, proletarų valdžia su savo menamomis laisvėmis, - nukelta į 6 puslapį -

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

IMPERFECT IN ORIGINAL

KLAJONĖ "PO NAUJA VĒLIAVA"

Pastaruoju metu p. V. Rastenio iškeltas kalinio, buv. generolo Petro Kubiliūno, parašytas "Vargo" slapyvardžiu (jam neprisimenama antraštė) romanas, mūsų nusilpusioj atmintij sukėlė daug ginčų. Po visos eilės spaudoj teigimų ir neigimų, "Dirvos" laišku skyriui p. B. Babrauskas iš Cicerio ir p. SK iš New Yorko nežinoma romano antraštę skaitytojams patiekė: "Po nauja vėliava" ir jo išleidimo laiką - 1935m. Jų atrišti nežinomi romano antraštės ir išleidimo laiko mazgai, inėšė šiek tiek šviesos Tačiau jų inėšta šviesa visvien rūpimos romano problemos neišsprendė ir neišsprendžia. Tuo pačiu ir abejonių dėl p. Rastenio ir jam akomponavusių teigimų, kad kalbamo romano autorius yra Petras Kubiliūnas Svarbiausia, kad žemos literatūrinės vertės romanas tikrai yra slapyvardžiu rašęs ir savo lėšomis leides, mūsų visuomenei žinomas, Lietuvos Kooperacijos Banko direktorius-pirmininkas Vincas Kveska. Jo romanas "Muselė", rodos, buvo išleistas "Visgino" slapyvardžiu. Taip, kad galėjo būti jo parašytas ir Vargo slapyvardžiu romanas "Po nauja vėliava".

Turiu pastebėti, kad apie kalbamą laiką Kveskos parašytą slapyvardžiu romaną mačiau ir rankose pasvėriau Mat, man dažnai lankantis L. Koop. Banke pas savo bičiulį direktorių K. Matulevičių, kartą, kaip "Naujosios Romuvos" bendradarbis, buvau velionies Kveskos paprašytas parencenzuoti jo naujai parašytą slapyvardžiu romaną. Nebūdamas recenzentu, recenzuoti atsisakiau. Nesiėmus recenzuoti, neteko jo ir skaityti. Taip kad dabar neprisimenu nei antraštės, nei slapyvardžio. Tik paskaitęs p. B. Babrausko paryškinimą, kas tai panašiau prisimena, bet ir tai netvirtai.

Nežiūrint antraštės ir autoriaus slapyvardžio neprisiminimo, tvirtinu kad Vincas Kveska slapyvardžiais pasirašytus romanus rašė ir leido. Čia pat Detroito turiu bičiulį, teisėją K. Navasaitį, kuris jo romaną "Muselė" ne tik matė, prisimena, bet ir per skaitė. Antra, Kveskos slapyvardžiu parašytų romanų buvimą patvirtina ir vienas iš lietuvių literatūros autoritetų, kuris savo laiške man sako: "Apie Kubiliūno slapyvardžiu išleista romaną nieko negirdėjau ir nežinau. Bet apie abu menkos literatūrinės vertės slapyvardžiais išleistus Kveskos romanus girdėjau ir šiek tiek prisimenu. Tikiau, kad prisimenu čių bus ir daugiau, ypač iš tarnavusių LKB, Spaudos fonde ir mėgusios romanus skaityti visuomenės.

Dabar išryškėjus 1935 m. išleisto slapyvardžiu romano įvardinimui, iškyla naujas klausimas, kuris iš spėlojamų autorių "Vargo" slapyvardžiu prisidengęs parašė romaną "Po nauja vėliava"? Petras Kubiliūnas ar Vincas Kveska? Nemalonu daryti apyskaitas mirusių darbuose. Bet kadangi yra paliestas nežinia kokio likimo ištiktas Petras Kubiliūnas noromis-nenoromis tenka pažvelgti ir į velionies Vinco Kveskos gan audringą gyvenimą ir darbus.

Tikiu, kad ne man vienam, bet taip pat didžiai daliai kauniškių, tikriausiai ir kitur gyvenusiems, tuo metu gyventamam V. Kveskos audringa (jį išgausiusi) jaunystė yra žinoma. Ypač, kai jis pakeitė savo seną žmoną į jauną. Ryso Katalikų tikėjimą - islamu ir savo silpnai kotiruojamą politinį apsisprendimą - gerai kotiruojamą tautininku (mat prieš tai jis buvo valstietis liaudininkas ir Sąjungos Centro Komiteto narys). Taip su savo nekotiruojamo politinio apsisprendimo pakeitimu koti-

ruojamam, V. Kveska, tikrai, "Po nauja vėliava" atsistoję. Jo atsistojimas tai ne eilinio atsistojimas, bet savotiško liaudies generolo. Į tokį neišprastą "PO nauja vėliava" atsistojimą visuomenė atkreipė dėmesį.

Katalikiškoji visuomenė, patį save degradavusį liaudies generolą, stovintį "Po nauja vėliava", laikė motinos bažnyčios atskalūnu-paklydeliu. Negeriau jį vertino ir jo vadovautų armijų šeima - jos nariai.

Tad pilnai daleistina, kad sąžinės griaužiamas, galėjo parašyti pasiteisinantį romaną "Po nauja vėliava" ir po ja stovįs V. Kveska.

Dr. Vincas Misiulis

Ar Kveskos romanas, buvęs trumpai mano rankose, yra pasiteisinantis ir ar jis įvardintas "Po nauja vėliava", nežiūrint kad savo rankose turėjau, tvirtai teigti negaliu, nes kaip jau minėjau, jo turinio neskačiau. Tik konstatuoju velionies V. Kveskos parašytą ir slapyvardžiais išleistų romanų buvimą, su daleistina prielaidom, kad kalbamą romaną galėjo parašyti ir velionis Kveska. Galėjo ir trečias nežinomas X, bet nebū-

tinai Kubiliūnas. Nes už tai kalba besireiškiančių dialoge nusilpusi atmintis, ne tik eilinių, bet ir istorijos daktarų. Turėkime galvoj, kad tik nusilpusiose atmintyse yra geriausia dirva skelbti būtų - nebūtų nusikaltimų mišrainėje tendencingi pakaltinimai. Subjektų, ar net išties jų junginių, su blogos valios tendencijomis, buvo ir yra, dėl kurių buvimo nėra jokių abejonių. Visą tai labai gerai pavaizduoja visai nereikalingos mūsų tarpusavyj bergždžios rietenos laisvinimo kovoje.

Šį dialogą seku nuo pradžios ir visų jame dalyvavusių reikštas mintis

skaičiau atydziai, bet p. I. Kubiliūnėnės reikštų minčių niekur neužtikau. Tiesa, ji man asmeniškai rašytam laiške jas reišė, bet reišė visai priešingai. Ji sako: "Labai apgalvestauju, kad šis dialogas vyksta, nežinia kokiam likime ir padėtyj mano vyrui esant." Taip pat reišė savo nepasitenkinimą dėl brolio R. Liormano į šio dialogo įsijungimą. Nepataria jungtis ir man, nors tvirtai neprieštarauja. Atseit, palieka mano apsisprendimui.

Klausydamas protingo p. Kubiliūnienės patarimo - nesijungiau. Laukia ir vyliasi šviesesnių pragiedručių ir paryškinimų iš greitai pasirodančios Prezidento A. Smetonos monografijos. Taip belaukdamas, "Dirvos" Nr. 113 sulaukiau į šį dialogą įjungtą ir p. Kubiliūnienę, į kurią tikrai pati nesijungė. Ją įjungė p. R. Gin tautas. Jis sako: "Greit su patikslinimais, papildymais ir net skirtingais samprotavimais atsiliepi R. Liormanas su Kubiliūniene."

Panašiu neklaidingu tikslumu, stiprina p. V. Rastenio išvedžiojimų pasitikėjimą, nesugaudąs istorijos laike, istorikas Dr. J. Jakštas. Jis "Dirvos" Nr. 82 tvirtai tvirtina: "Gerai prisimenu, kad po seimo paleidimo 1927 m. vasario mėn., viename tautininkų-daugiausia studentų-pasitarime, kuriam vadovavo dek. Mironas, buvo rimtai svarstoma naujo seimo rinkimai..." Kaip galima ir kuo vadovaujantis tvirtinama: gerai prisimenu seimo paleidimą ir tt. 1927 m. vasario mėn., kada Trečias Seimas Prezidento aktu tikrai buvo paleistas 1927 metų balandžio 12 dieną!

Sulaukta, ilgai laukta, Prezidento Smetonos monografija mano lūkesčių ir vilčių nepateisino. Perskaitęs Aleksandro Merkelio didelę 740 puslapių knygą Antanas Smetona, likau labai apviltas.

Viena, - joje ne tik kad neradau šiame dialoge blogos valios fantastiškiems kaltinimams išryškinimų, bet priešingai, - tokiu pačiu fantastiniu keliu ir būdu (ypač 373 psl) sakė pasakė - per Balučio lūpas - boba vienaakė, dar daugiau tatau sutirština. ANTRA, - visai stumia iš lygsvaros nebuvimas monografijoje tiek daug ginčų ir nesantaikos mūsųose inėšio bei vienągą laisvinimo darbą sugriovusio, tautininkų paimto tėvynės laisvinimo pagrįdinti, K y b a r t ų A k t o .

Turiu prisipažinti, kad juo tvirtai tikėjau ir didžiavausi mums jį turint ir visur prieš visus jį stelbiančius kietai gyniau. Tikiu, kad ir daug kas juo tikėjo. Gal ir šiandien dar tik. Nes dar ir dabar neperseniausiai B. Raila mūsų suinternacionalizėjusių demokratinių grupių smegenis tuo aktu prausė ir tautiškiemu užkietėjusias širdis minkštino.

Šiandien gi, nesant Kybartų akto monografijoj, kurioj yra labai daug bereikalingos sodos, noroms-noroms tenka tikėti Dr. K. Šikšnio keltai 1956 m. "Naujienu" Nr. 145 "Kybartų Akty aferai"...

Tad jeigu tautininkai tikrai buvo pasistatę visą tėvynės laisvinimo darbą ant Kybartų akto aferos, tai savaime suprantama, kad toms pačioms smegenims yra daug lengviau šiandien skelbti prieš jų nekenčiamą asmenį, - nebūtą negirdėtą dviejų kombinacijos - išsaudyti paketais akta.

Viliuosi artimiausiu metu pasidaliinti su mieliaisiais "Laisvosios Lietuvos" skaitytojais, dėl p. V. Rastenio stambaus džiongliaravimo, pagrindinau.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Čikagos skyriaus gražiai pravesto VILNIAUS DIENOS minėjimo dalyvių dalis (kairioji Jaunimo Centro salės pusė), spalio 11 d, Jaunimo Centro salėje.

Nuotrauka - A. I. Gulbinsko

Kas tie kraštutiniai kairieji ?

Kaip žinoma, demokratų kandidatai ir viceprezidentus yra Hubert H. Humphrey. Atsimintina, kad jis yra narys kraštutinės kairiųjų demokratų organizacijos Americans for Democratic Action, sutrumpintai - ADA. Jis yra ne tik tos organizacijos narys, bet dar visai neseniai buvo jos vice-pirmininkas ir yra vienas iš steigėjų.

Kas yra toji ADA ir kokie jos tikslai? Kad tai yra kraštutinių kairiųjų grupė, niekam nėra paslaptis. Tačiau mažiau informuotiems politikoje asmenims šios organizacijos veidas nėra ryškus, ypač kai dar prasidėjus rinkiminei propagandai jos reikšmė ir pažiūras suinteresuotieji demokratų sluogsniai stangiasi užmaskuoti.

ADA pozicija, pažiūros ir tikslai buvo pakartotinai skelbti jos oficialioje leidiniuose-laikraščelyje "ADA World" ir kitur. Pasinaudojant tais šaltiniais, t. y. pačios organizacijos pasisakymais apie svarbesnius pasaulio klausimus, galima susidaryti visiškai tikrą ir aiškų vaizdą apie šios grupės pasaulėžiūrą.

Štai keli pavyzdžiai iš ADA pastarųjų poros metų veiklos.

1961 metais ADA reikalavo skubai pradėti derybas dėl komunistinės Kinijos pripažinimo ir įleidimo į JTO, o taip pat norėjo, kad Amerikos Žemės ūkio produktų perteklius būtų siunčiamas Kinijos komunistams.

Kuboje išsigalėjus Kastrui, ADA pagavo nesikišimo į Kubos reikalus politiką ir net skelbė, kad JAV veiksmai prieš komunistinę Kubą esą...

"moraliai neteisingi" (morally wrong).

Jau po to, kai visi žinojo apie Kastro terorą Kuboje, ADA vis dar skelbė, kad diktatoriaus stiprybė glūdi jo "nuopelnų kubiečių tautai pasekoje". Įdomiausias faktas yra tas, kad tik trims dienoms prieš tai, kada Kennedy paskelbė apie sovietų raketas Kuboje, senatorius Humphrey buvo tarpe tu, kurie tvirtino, kad išpėjama apie raketas Kuboje esą neteisingi ir daromi politiniai sumetimais...

1962m. ADA siūlė atitraukti NATO karines pajėgas iš vak. Berlyno ir pakeisti jas UN policija. Kad toks pasiūlymas priverstų prie greito vak. Berlyno žuvimo ir sovietinės okupacijos, netenka nei abejoti. Pastarojo laikotarpio įvykiai aiškiai rodo, kad JT užpakalyje visuomet seka bolševizmas.

ADA ne vieną kartą siūlė priimti "susitaikymo" su Sov. Sąjungą politiką ir visomis progomis rėmė taip vadinamus taikos sąjūdžius. Prieš porą metų ADA siūlė teikti Amerikos politinę ir ekonominę pagalbą ispanų egzilijnei vyriausybei (kuri tačiau net neegzi stuoja!) ir remti "demokratinę" (suprask-komunistines) jėgas Ispanijoje, taigi, - padėti sukelti naują pilietinį karą Ispanijoje. O tuo tarpu Ispanija yra patikimiausias Amerikos sąjungininkas Viduržemio jūroje.

Vidaus politikoje ADA siekė panaikinti Kongreso komisijas, tyrinėjančias komunistinę veiklą. Ji taipgi la-

bai nepatenkinta ir nepalanki FBI atžvilgiu, ypač dėl komunistų sekimo ir šnipų gaudymo.

Šitie daviniai ir pavyzdžiai yra paimti iš ADA šaltinių ir jų niekas niekur nepaneigė.

Reikia pastebėti, kad prez. Johnsonas, nors jis yra vaizduojamas kaip nuosaikesnis, irgi nėra visai svietimas ADA ideologijai. Juk jeigu jis nebūtų nors kiek palankus tai organizacijai, tai tikrai nepasirinktų savo partneriu - viceprezidentiniu kandidatu tokį žmogų kaip Humphrey. ADA politika ir pareiškimai kalba patys už save. Beveik visame kame ADA pažiūros tarptautinėje politikoje e bemaž pilnai sutampa su sovietų reikalavimais. Krašto vidaus reikaluos ADA ir komunistinių grupių pažiūrų panašumas irgi yra labai ryškus.

Aukščiau išdėstyti faktai neturi būti užmiršti rinkimuose, kurie gali nulemti Lietuvos, o gal ir viso pasaulio ateitį.

Alf. Št.

Kaip praneša "Darbininkas"

(1964m. Nr. 69) Demokratų viceprezidentinis kandidatas senatorius H. H. Humphrey vienoje savo rinkiminėje kalboje išvadino šarlatanais tuos, kurie kalba apie "išlaisvinimą" dabar. Pačiam H. H. H. atrodo nei dabar, nei praetyje išlaisvinimas tiek nerūpėjo kaip geri santykiai su Sovietais. " Kas iš lietuvių drįs pabalsuoti už šį "laisvintoją"?...

NIKITA KRITO...

Nikita Chruščiovas pašalintas iš pareigų ir jo likimas kol kas nežinomas, pranešama tik, kad jis sergąs. Dažnai komunistiniame pasaulyje tokios "ligos" baigiasi prie Liubenkos kalėjimo sienos mirtimi.

Nikita grūdriai išmanėvavęs po savo mokytojo ir globėjo Stalino mirties ir aukščiausią postą - partijos sekretoriaus vietą ir premjero pareigas, išsilaikė, palyginus, ilgai, - net vienuolika metų!

Jo užmačios, aišku, buvo lygiai tokios pat, kaip ir jo mokytojo, draugo, tėvo, globėjo Juozapo Stalino - likti Rusijos diktatoriumi, kad šis daugiau ir daugiau sukaupiant galios į savo rankas. Vedinas šios minties, pirmoje eilėje Nikita spiovė mirusiam Staliniui į veidą (kai jis buvo gyvas - visi drebėjo prieš jį, drebėjo ir Nikita)

paskelbdamas jį "žmogžudžiu, niekšiu ir tironu"... Nuvainikavęs buvusį savo viršininką ir draugą, Nikita tikėjo si, kad tuo pačiu jis kuria sau autoritetą, vedantį į galutiną išitvirtinimą Kremliaus soste.

Deja, laimingai pradėjęs "išitvirtinimo" darbą, susidūrė su kliūtimis: iškilo Rusijos-Kinijos ginčas ir subūrėjo Nikitos ekonominė politika, teko net pirktis javus iš kaptalistinių šalių. Visa tai išnaudojo jo nedraugai ir Nikitai atostogaujant Kaukaze, jis buvo už akių pašalintas, apkaltintas ir izoliuotas. Reikia manyti, netrukus išgirsime jo viešą prisipažinimą apie padarytų klaidų...

Naujai išstumtieji į viršūnes asme

LAISVOJI LIETUVA
FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.

Published bi-weekly on Thursdays

by LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Igaliotas leidėjas - V. KAČINSKAS

Redaktorius - A. J. KAULĖNAS

Administratorius - K. RADVILA

Prenumerata metams \$ 5.
Subscription per year \$ 5

Atskiras numeris 20 c.
20 c. per copy

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdonavičius, St. Jakubickas,
Dr. K. Liutkus, Br. Macianskis ir L. Virbickas

Vardan Tos Lietuvos

Susirinkusi naujai apsijungusio VLIKo Taryba, išklausiusi laikinojo irmininko J. Audėno pranešimą, išrinko laikiną Valdybą šios sudėties: C. Bielinis, J. Audėnas ir V. Vaitiečius.

Puiku, - pradarius vienbei duris, lengstis ramiai peržengtas ir ramiai susėsta darbai. Dabar telieka aukti d a r b ų. Jei apsijungęs VLIKas neras jėgų ir įkvėpimo išsijūinti žymiai didesniems darbams Lietuvos laisvę, būtų galima tu lūkesių ir vilčių, kurios buvo sudėtos į apsijungimo pastangas.

Dabar juk teoretiškai visa lietuviškoji išeivija stovi petis petin už VLIKo nugaros, pasiryžusi jo darbus emti, laukdama jo komandos kovai už laisvę.

Artėja VLIKo Seimo susirinkimo data - š. m. lapkričio 28-29 d. d.

Nėra abejonės, Seimas norės išgirsti laikinosios Valdybos ar numatančių kandidatų į pastoviąją Valdybą asmenų pareiškimus ir planus, kas numatoma daryti Lietuvos laisvės kovų sustiprinimui.

Mes manome, kad ne kandidato priklausomybė grupei ar blokui, bet jo ar jų ryžtas visą darbą išjudinti vardan tos Lietuvos, tebūnie tas gražus akstinas raginas visas grupes vieninti gauti balsus naujiems ryžti ir kovos priekyje stojantiems vyrams!

Darbu yra begalės. Vienybė yra jau su mumis. Paieškokime tik draščių ir ryžtingų darbo vyrų, nejojančių sunkėjančių laikų, kad pajūdinus mūsų laisvės kovą!

BALFO VAJUS

Inž. Juozas Arštikys, Balfas Čikagos pskt. vajuos komiteto pirmininkas, yra vienas iš veikliųjų Cicero lietuvių. Jis ne tik augina gražią lietuvišią šeimą, bet visuomet suranda laiko visuomeniniam darbui. Jis Balfas Čikagos aps. ir Cicero sk. valdybų narys, jis ilgametis Cicero choro pirmininkas, buvęs LB Cicero apyl. ir Kultūros Fondo valdybų narys.

Artėjant Balfos vajui teko su Juozu Arštikiu plačiau išsikalbėti vajuos reikalais.

- Pirmininke, kaip dažnai yra organizuojami Balfos vajai?

- Visiems gerai žinoma, kad Balfas yra labdaros organizacija, įkurta Amerikos lietuvių, ir vargą patekusiems tautiečiams sušelpiti. Balfas pajamos susidaro iš Balfos narių mokesčio ir aukų. Balfas, kaip organizacija, nedaug turi narių, tad ir pajamos iš narių yra mažos. Šalpos darbą tenka remti aukomis. Savų milijonierių mecenatų neturint, tenka aukų prašyti iš visų gerasirdžių lietuvių. Joms rinkti yra organizuojamas tik vienas Balfos vajuos. Čikagoje, kaip tradicija, šis vajuos yra pravedamas lapkričio mėn.

- Ką Balfas iš surinktų lėšų šelpia?

- Balfas norėtų, jei galėtų, sušelpiti visus į vargą patekusius tautiečius. Deja, dėl lėšų stokos, jis nėra pajėgus visus pašalpos prašančius patenkinti. Atrinkami patys būtini ausi. Kiek pajėgiama, yra šelpiami kaliginiai, ligoniniai, seneliai, bejėgiai tremtiniai, našlės ir našlaičiai Sibire, Lietuvoje ir Vokietijoje. Nevenias ir Amerikoje varge atsidūręs lietuvis.

- Kaip sekasi paruošiamieji vajuos darbai?

- Vajuos komiteto nariai yra darbštūs ir patyrę asmens. Kiekvienas iš jų stengiasi savo pareigas kuo kruopščiau atlikti. Paruošiamieji darbai pradėti rugsėjo mėn. gale ir manome kad iki lapkričio mėn. vajui bus pilnai pasiruošta.

- Ar nesusiduriate darbe su kokiais sunkumais?

- Taip. Kaip jau sakiau, nelengva yra sudaryti lietuvių sąrašus, kuriais pasinaudoja rinkėjai. Ne visi lietuvių priklauso organizacijoms, ne visi registruojasi. Lietuvių sąrašus tenka sudaryti įvairiais keliais. Nemažą rūpestį sudaro ir aukų rinkėjai. Visai Čikagos apskrįčiai reikėtų turėti apie 1.000 pasišventusių žmonių, kad būtų galima apėti visus žinomus lietuvius. Be didelių prašymų ir maldavimų mielai ateina į pagalbą kai kurių organizacijų žmonės ir pavieni jautresnės širdies lietuvių. Bet rinkėjų visuomet yra per mažai, todėl ir nesiseka surinkti tokių sumų šalpai, kokių Čikagoje būtų galima surinkti.

- Pereituose vajuose esame turėję

rinkikų tarpe generolų, profesorių, solisčių ir kt. Jie neprašomi kelias valandas paskyrė labdarai. Tai gražus pavyzdys visiems.

- Jums teko dalyvauti ir pereitais metais vajuos komitete, ar tautiečiai buvo pakankamai duosnus?

- Lietuvių duosnumu skūstis negalima. Nė iš vieno rinkėjo neteko girdėti nusiskundimų. Visur rinkėjai buvo sutinkami maloniai ir nebuvo išleidžiami tuščiomis. Kiekvienas aukoj, vieni mažiau, kiti daugiau. Tik reikia juos aplankyti. Tiesa, reikia pasakyti, kad pereitais metais buvo nemažai ir tokių, kurie, negalėdami savo auką įteikti rinkėjams, ją atsiuntė vykdomam komitetui ar per davė Balfos skyriui. Šiais metais norime didesnius aukotojus paskelbti spaudoje.

- Ką šio vajuos proga pageidautumėte iš Čikagos ir jos apylinkės lietuvių?

- Galėtų Balfas dar didesni šalpos darbą atlikti, dar daugiau į vargą patekusių lietuvių sušelpiti, jei jis turėtų pakankamai lėšų. Norėtūsi nuosirdžiai prašyti, kad šio vajuos proga kiekvienas lietuvis savo auka paremtų šią labdaros darbą dirbančią orga-

VILNIAUS DIENOS minėjimo proga, spalio 11 d. Čikagoje prie Žuvusiems Už Laisvę paminklo dedamas VKLS vainikas, pagerbiant kritusius kovoje. Vainiką padeda, asistuojant dviem lietuvių vaikams, žinomas vilniečių veikėjas Čikagoje Petras Stakauskas.

Lietuvybė Karaliaučiuje

Rašo - J. Rutkus

"KARYS" nr. 7 duoda įdomų str. dr. P. Rėklaičio "Lietuvybės pėdsakai Karaliaučiuje XVI-XIX a.", Šis mūsų rimtas mokslininkas surinkęs medžiagą iš įvairių bibliotekų Vokietijoje. Straipsnis yra tauriai turiningas, labai vertingas konkrečią medžiagą; faktais, vietovardžiais, asmenų vardais etc.

Lietuviškos protestantų pamaldos Karaliaučiuje yra žinomos jau nuo 1523m. Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Toje gotiškoje seniausioje Karal. bažnyčioje vėliau klebonavo žymusis Jonas Bretkūnas, šv. Rašto vertėjas. Jo klebonavimo metu (jis mirė 1602) prie parapijos veikė net ir lietuviška mokykla, turėjusi atskirą savo mokytoją. Tai tikrai brangintina žinia mūsų švietimo istorijai.

XVII a. statytoje šv. Andriejaus bažnyčioje buvo Liet. patrono šv. Kazimiero paveikslas.

Labai smagu girdėti, kad jau XVII-XVIII a. Karaliaučiuje (taigi, Mažojoje)

nizaciją. Kurio negali pasiekti rinkėjai, prašytume savo auką perduoti Balfos skyriui valdybos arba pasiųsti vykd. komitetui. Norėtume, kad susidarytų didesnis skaičius gailėstingųjų samaritičių, sutinkančių šiais metais nors tris-keturias valandas paskirti aukų rinkimui. Tai vis gerai darbai, o geri darbai krikščionims eina greta maldos ir atgailos. Niekur mes neparodysime savo tokio gilaus tautinio solidarumo, kaip aukodami savo vargančiam nelaimingam broliui sušelpiti.

Asmens, sutinką prisidėti prie Balfos vajuos pravedimo, maloniai prašomi iš anksto, nelaukiant paskutinės dienos, užsiregistruoti Balfos skyriui se arba vajuos vykd. komitete: 1611 So 49 Ave, Cicero, ILL 60650 Telef. - TO 3-3146.

ZENONAS AŠOKLIS

TAPKIME LIETUVOS LAISVĖS KNYGNEŠIAIS Komitetas Čikagoje jau turėjo visą eilę posėdžių, sprendžiant išleidimo puikius propagandinės knygos - albumo, liečiančios rusišką - komunistinį genocidą Lietuvoje. Visų nuomone, parengtoji medžiaga yra puiki ir būtų labai vertinga mūsų laisvės kovos propagandai, susiduriama, deja, tik su lėšų klausimu...

Pastarojo posėdžio dalyviai: (iš kairės į dešinę) Dail. Z. Kolba, Br. Kviklys, J. Skorupskis, L. Prapuolenis, prof. M. Mackežičius, prof. A. Varnas ir J. Bertašius.

nuolatinams gyventojams. Taigi, ir Mažojoje Lietuvoje lietuvių gyvena per šimtmečius, o tikrai regionalinis bei tarminis pavadinimas buvo Prūsija. Be abejo, tie Prūsijos lietuvių daug kuo skyrėsi nuo aukštaičių ar dzūkų - papročiais, vilkėseną, tarmę, būdų etc. Betgi anais menko susisiekimo laikais, kai butis buvo uždari sėsliai, visur atskiruose kraštuose buvo didelių skirtumų. Pvz. ir Neprikl. Lietuvos pradžioje Suvalkijos kaimo žmogui kretingiškio žemaičio tarmė buvo beveik visiškai nesuprantama. O pvz. net tarp artimų kaimynų dzūkų ir kapsų buvo toks papročių skirtumas, kad vieni prieš kitus dainas arba pašiepiamus priežodžius kurdavo. Taip ir prūsai buvo tik nuošaliau vakarus apsigyvenusi lietuvių tautos gentis.

Prasidėjus visuomeninių bei kultūrinių darbų sezonui, mes rikiuojame savo jėgas ir galimybes ir stengiamės, kad mūsų kultūrinis veidas ir šiais metais nebūtų menkesnis už pereitais. Norime net vis dar aukščiau pakilti, kuo nors šviesiau pasirolyti. Tai mūsų lietuviškos gyvybės ir savigarbos pareiga.

Čikagos Skautininkų Ramovė paskelbė \$ 1.000 konkursą dramoms veikalui parašyti.

Neperseniai, prieš keletą metų, B. Pūkelevičiūtė laimėjo \$ 1.000 už savo pasaką "Aukso žąsis". LB jaunim scenos veikalų konkurse.

Šiems metams yra L. B-nės paskelbtas jaunimo literatūros konkursas, kuriam pinigai jau senokai gauti iš "milijoninio Fondo". Deja, kažkodėl šiuo atveju nusipiginta ligi \$500, tartum piniginiu atžvilgiu jau smunkame žemyn. Jei anamet už "A. Žas?" buvo sumokėta tūkstantis, tai nesmaugu išpūdi daro tokia šiometinė "depresija", vos tiktai pusė sumos.

Kai kieno nuomone, šis dalykas dar galima (ir reikia!) pataisyti. Kadangi L. B-nė, pinigus iš LF gavusi, uždelsė konkursą įvykdyti, tai dabar vėl pridėti ir šių metų LF teikiamą sumą jaunimo literatūrai ir skirti visą \$ 1.000.

Taip būtų iš pat pradžių įvesta stipri tradicija jaunimo literatūrai ugdyti. Ligi šiol ji buvo taip apleista, kad nereikėtų pradėti su "elgetišku" taupumu. Juk tik lygiavertė kitiems konkursams suma gali patraukti pačius pajėgiausius rašytojus, kaip pvz. K. Almenas, kuris turi ir žodžio gabumą, ir fantazijos lakumą, ir svarbiausią "tūzą" - mokėjimą įdomiai regėti pasakojimą! Būtinai reikia tokius gabius autorius įtraukti į jaunimo literatūros ugdymą. Panašūs autoriai šiandien turi progą rašyti tūkstantinei, tad penkšimtei liks tik smulkūs, mažiau gabūs. Ir jaunimo literatūra nepakils aukšty, bus vis lyg antraeilė vertybė mūsų lietuviškos gyvumo dirvonuose.

Gi LF juk kasmet stiprės ir, manau kitais metais tikriausiai išgalės jaunimo raštų konkursui teikti visą tūktantį.

Kai kas spėja, kad L. B-nė netiek šimtą privalės paskelbtąją premiją dar padidinti, nes per metus bus praugę procentai, kurie juk negali būti kam nors kitam panaudoti. Taigi, visais atžvilgiais lauktina, kad jaunąja kartai lietuviškų skaitinių kokybės tikslu - atsistotų apvali tūkstantinė tradicija!

UŽ KĄ MES BALSUOSIME ?

Iš paviršiaus žiūrint, gal ir keistai atrodys šis klausimas. Juk gyvename laisvame ir demokratiame krašte, kur rinkimai laisvi ir slapti ir dažnas gali atsakyti, kad balsuosiu už tą už ką panorėsiu.

Visai teisingai! Su tuo negalima nesuti kiti. Tik... mūsų padėtis yra ge

ALVUD kultūriniam parengime keturmetė Loreta Zubrytė dainuoja "Jurgelis meistrelis..."

O čia... penkiametė Rūtelė Rakšytė dainuoja "Pučia vėjas..."

rokai skirtinga nuo senųjų amerikonių ir tas skirtingumas mums deda kitas pareigas ir reikalauja kitokios įžvalgos į vidaus ir užsienio gyvenimą, kurį veda šis didelis ir galingas kraštas.

Kaip ten bebūtų, bet, atrodo, kad šį kartą būtų vis tik naudinga mums rimtai pasvarstyti - už ką balsuoti? Mes juk dažnai pabrėžiame, kad mūsų visų vyriausias tikslas yra, ar bent turėtų būti, visomis išgalėmis prisidėti ir remti visas pastangas ir priemones, kurios padėtų ar bent pagerintų mūsų Tėvynės išlaisvinimą iš žiaurios komunistų okupacijos.

Zinoma, labai svarbu yra mums paties išlikti gimtajai kraštui mylinčiais lietuviais, nepalūžti laisvinimo kovoje ir išauklėti jaunąją kartą lie tuviškoje dvasioje.

Jei mes neturime šių tikslų, jų nesiekiamo ir vienu ar kitu būdu nemiame tų pastangų, kurios yra daromos norint greičiau gražinti mūsų tautai enkavedisto išplėštą laisvę ir nepriklausomybę, tikėkite, - mūsų tremtis nebus istorijos pateisinta!

Jei bėgome tik dėl to, kad išgelbėjus savo kailį, bijodami pakelti tą vargą ir kančias, kurias komunistinis okupantas mūsų kraštui ir mūsų tautai atnešė ir turėdama tikslą čia gerai išsikurti, tada jau aišku, - mes nebesame kovojančios lietuvių tautos nariai. Ir visiškai pagrįstai mes galėsime būti pakaltinti bailiais ir užkietėjusiais savanaudžiais, nuo tautos kamieno nubirėjusiais vaikais.

Tokia pasyvi laikysena gal dar ir galima būtų pateisinti menko išsilavinimo žmogui, bet jokių būdu ji nepateisinama inteligentui!

Nepaslaptis, kad turime jau ir tokių inteligentų, kurie lengva širdimi sukrapšto 5-6 dolerius Asbacho ar kitų "kilniųjų" gėralų bonkai, ar net kelioms, tuo tarpu "neranda" kišenėje atliekamo dolerio labdaros, kultūros ar Lietuvos laisvinimo reikalumų parenti!

Laimei, tokių "šviesuolių", palyginus, nedaug yra, bet vis tik jų yra. Deja, neretai čia būna pavyzdžiu ne vienam inteligentui tas paprastas ir menko išsilavinimo lietuvis, bet kilnios ir gražios širdies tautos sūnus.

Visiems aišku, kad mes vieni savo pastangomis Tėvynės neišlaisvinsim. Šis reikalas daugumoje priklauso nuo didžiųjų laikysenos. Dauguma mūsų tremtinių gyvename šiame vistiek dar svarbiausį žodį pasaulio politikoj tebeturinčiame krašte ir esame jo

Rašo: J. Kadagys

pliečia.

Rinkimai jau čia pat. Yra tik dvi didžiosios partijos. Klaidžioti nereikia - pasirinkimas nedidelis.

Nepaslaptis, kad norėdami išsilaukyti valdžioje, ar į ją patekti, abi partijos stengiasi gyventojams užtikrinti krašte "prosperity" - gerovę, kad tuo patrauktų į savo pusę balsuotojus. Kaip mes turėtume žiūrėti į visus gražius rinkiminiuosius pažadus?

Mums, tremtiniam, gal turėtų daugiau rūpėti vienos ar kitos partijos užsienio politika, nei kas nors kitas.

Turėdami prieš akis pagrindinį savo tikslą - Lietuvos išlaisvinimą, ir nors ir būdami kurios nors partijos nariais, ar tik simpatizuodami kuriai iš jų, man atrodo, vistiek turėtume būti ir išlikti pirmoje eilėje lietuviams ir jokių būdu neturėtume būti fanatiški kurios nors partijos linijos sekėjai. Mes turime šaltai ir bešališkai apsvarstyti, kurios partijos kandidatai ir jų užsibrėžiama užsienio politika mums artimesnė ar bent daugiau duoda vilčių mūsų pagrindiniam siekimui - Lietuvos laisvei.

Tiesa, iki šiol nei viena nei kita partija neparodė ypatingų pastangų pavergtų tautų laisvinimo darbe. Tačiau paskutiniai keturi metai pakan-

Neatsilieka ir dvylikametė Daiva Petersonaitė padainavusi "Ant kalno gluosnys..."

kamai aiškiai išryškino, kad dabartinė demokratų vyriausybė jau eina pertoli siekdama santykių pagerinimo su komunistais. Dabartinėje administracijoje, o ypač užsienių reikalų ministerijoje, jau per daug kraštutinai kairiojo elemento atsakingose pareigose.

Dienraštis Chicago Tribune savo laiku paskelbė, kad vien tik State Departmente yra 183 asmenys įtariamųjų (nepatikimi ar įtariamai šnipinėjime) sąraše, kad jie kaž kokios ten nematomos rankos yra dengiami ir globojami...

Pradžioje buvo tikėtasi, kad prez. Johnsonas imsis kokios nors administracijos išvalymo akcijos. Tačiau teko labai nusivilti. Jis net ir nebando apsvalyti nuo tų visokių "liberalų", kurie ten jau labai stipriai įsitvirtinę. Dar geriau! Jis sau į viceprezidentus pasirinko kraštutinį liberalą, garsios ADA organizacijos steigėją sen. H. Humphrey! Šioji organizacija (žiūr. šios dienos straipsnį "Kas tie kraštutiniai kairieji?" psl. 2.) nėra jokios abejonės yra radikaliai kairioji, su geru ruožavimu atspalviu...

Prez. Johnsonas irgi save laiko liberalu ir veda jų įtaigojamą vidaus ir užsienio politiką. Žodži u, nėra jokių prošvaisčių, kad laimėję rinkime demokratai keistų savo užsienio politiką. Prez. Johnsonas net dabar jau pažadėjo, jei bus išrinktas, tuojau susitikti su Kremliaus bosais ir leisti į tolimesnes derybas "taikos" išsągojimai... Ką šis terminas reiškia, atrodo, visi žinome. Iš to "taikos sągojimo" pelnosi tik vienu viena Rusija ir niekas daugiau. Taigi, galima pilnai tikėtis, kad ši vyriausybė dar daugiau grims į bendradarbiavimą su Maskva. Europos politikai net įtaria, kad Amerika siekia net sąjungos su Maskva ir eina į suokalbį pasidalinti pasaulį įtakų sferomis. Esą, prezidentas De Gaulle tik todėl bandęs Europoje organizuoti trečiąją jėgą, kuri bandytų atsverti ir sutrukdyti šiuos suokalbinius.

Nors žvejodami balsus demokratai dar ir šiemet įsirašė į savo platformą pavergtų tautų išlaisvinimą "taikiomis priemonėmis"... bet tai yra tik tuščia frazė. Ponas Humphrey, kandidatas į viceprezidentus, vienoje savo kalboje pasakė, kad... šarlatanai yra visi tie, kurie kalba apie išlaisvinimą pavergtųjų dabar...

Štai geriausias pavyzdys, kuris rodo demokratų absoliutų nenorą "tai-

kos priemonėmis" vaduoti pavergtusius: Senate ir Kongrese turime gerokai virš 60 rezoliucijų Pabaltijo laisvės klausimais, bet nei viena iš stalčių nepasijudina, nes to nenori State Departmentas... (Čia buvo padaryta išimtis tik žydams...)

Vyko šiais metais mūsų Kongrese Vašingtone. Bet nei prezidentas, nei State Departmentas nesiteikė joms pasveikinti...

Visų šių faktų akivaizdoje, susipažinus lietuviui, - to lietuviui, kuris turėtų išvystyti interesus stato aukščiausių partijos, šiuose rinkimuose būtų reiga pabaluoti už dešiniuosius - respublikonų kandidatus.

Sen. Goldwateris ir Milleris, abu dešiniųjų pažiūrų, abu aiškūs antikomunistai, abu drąsūs ir tvirtų principų vyrai. Jie mums tremtiniam ir visiems pavergtiesiems duoda pagąstų vilčių, kad mūsų tikslai ir siekimai jau bus tinkamai suprasti, įvertinti ir iš to padarytos išvados.

Todėl visi savo Gimtajai Kraštui bemylį, savo tautos kančias tebejačią ir greitesnio Lietuvos išlaisvinimo tebetrokštą lietuviai balsuoja už Goldwaterį ir Millerį!

Trys sesutės Bružaitės, iškairė dešinė - Birutė, Marytė ir Danu srengetoje ALVUDO išvykoje į uogunus.

67-oji tąsa

Mes prieiname išvados, kad šioje mūsų tvirtovėje nebuvo jokios kovos. Ji liko sunaikinta be kovos. Kas tai padarė: mūsiškiai ar priešas, sunku buvo spėti. Bunkeriai sąmoningai išsprogdinti ir savo sienose neturėję jokių kautynių ženklų, išskyrus senus.

Mano gyventas bunkeris gerokai suplotas, bet aš vis vien bandau išiveržti vidun, apskaičiuodamas, kad ten dar turėtų būti kiek "tinkamo" ploto, ypač šiai nakčiai praleisti. O mano svarbiausia rūpi pamatyti bunkerio vidų, tada galėčiau tiksliau spėti kas juos sunaikino. Jei bunkeryje surasiu savo paliktus išvyks tautai daktus, vadinasi, bunkerį sprogdino mūsų priešas ir mano draugai neturėjo laiko pasirūpinti kovotojų asmeninių daiktų... Jei bunkerio vidus bus su tvarkytas - visi kovotojų daiktai išgabenti - atsakymas irgi labai aiškus.

Po geroko pusvalandžio sunkiausio rausimosi, pagaliau, aš įsibraunu į bunkerio vidų... prasikasęs skylę jo "kamino" angoje.

Šioje vietoje aš galiu tik tupėti. Lu bos ten toliau, kur buvo mano "miega masis", visiškai susmukusios ir grindis ir man nebeįmanoma pasiekti savo kampelio... Menkoje balanės šviesoje sunku viską tiksliai matyti, bet arčiau manęs esantieji išbarstyti popieriai, užrašai, kai kurių draugų medžio drožiniai - rankdarbiai rodo, kad šioji vieta buvo apleista labai paškubomis...

Bijodamas toliau raustis, kad neužgriūtų manęs bunkerio lubos, palieku viską ramybėje ir šliaužiu į paviršių norėdamas pasikalbėti su Perkūnu ir sužinoti ką jis surado įdomaus.

Perkūnas visiškai negali įeiti į savąjį bunkerį, ten likusi tik viena didelė masė rąstų ir suardytos žemės... Nėra jokios abejonės, kad sprogdinimo darbus atliko raudonieji, kad čia

panaudota žymiai galingesnė sprogdinamoji jėga, nei rankinės granatos ar net minos. Kad darbas labai planingai atliktas, nepalikant net sveikų medžių kalne...

Tie radiniai mums neatneša reikiamos ramybės... Kas nutiko mūsų draugužius? Kur jie dabar?

Raminamės save, kad iš tų davinijų kuriuos čia matome, neatrodo, kad mūsų broliai būtų vedę čia kovą. Jie greičiausia iš anksto bus pasitraukę, o priešas radęs stovyklą ją sunaikino iki pamatų...

Sulendame į mano išraustą skylę, nutarę naktį praleisti šio sugriauto bunkerio dugne. Čia bus ramiau nuo uodų puolimo, pagaliau, ramiau ir nuo visų kitų galimų pavojų, - juk kas gi galėtų patikėti, kad šioje sugniužusioje masėje tūno dar dvi kūdos ir išvargusios laisvės kovotojų dūšios...

Niekas mūsų neieškojo...

Išsimegojome pakankamai gerai, nes mūsų bunkeryje viešpatavo gili ramuma ir tamsa...

Kai išsiritome į paviršių, jau buvo gerokai po vidudienio.

Mūsų pastangos sudaryti kontaktą su kur nors esančiais mūsų bičiuliais nedavė rezultatų.

Kaip jau minėjau, mes neradome

mūsų nuolatinio talkininko ir ryšinin ko, gyvenančio vienkienyje X. Visa tai suardė mūsų susižinavimo tinklą ir mes likome visiškai izoliuoti...

Gautos informacijos iš kaimo Y buvo labai miglotos: priešas gan didelėmis jėgomis vykdė kratas ir išvežimus, palietusius ypač pamiškės sodybas, bet kur dingo laisvės kovotojai... niekas nežinojo ar nenorėjo žinoti...

Visur jutosi neįjauki panikos ir baimės atmosfera. Gyventojai buvo tiek išsigąsdinę, kad net mūsų, senų savo draugų, vengė ir bijojo. Pagaliau, tikriausiai jie ir nežinojo kur išvyko mūsų būrys, apleidęs stovyklavietę miške.

Belieka vienintelis kelias - žūt būt pasiekti miestelyje gyvenantį mūsų draugužį Sereiką, kuris, nėra jokios abejonės, turi turėti reikiamas mums žinias.

Koks "tobulas" buvo mūsų susižinavimo tinklas rodė ir šis įvykis: tik po dviejų dienų (pagaliau!) mes susisiekiame su miestelyje gyvenančiu Sereika!

Mes su juo susitikome anose atmintinos sodybose, kur tiek kartų mums teko kautis su priešais ir kurių dabar teriogsojo sudegę likučiai... Žinios buvo liūdnos.

Kaip mes teisingai spėjom, -kovų

stovyklavietėje nebuvo. Buvo nutarta apiešti stovyklą be kovos, nes priešas jėgos šį kartą ištikrųjų buvo žymiai didesnės. Deja, neturėta daug laiko ir stovyklą apiešti teko labai paskubomis, pasitraukiant į Labanoro pusę. Sereika negirdėjo, kad priešas būtų susekęs ar persekiojęs besitraukiančius kovotojus ir, jo nuomone, jie tvarkingai bus pasiekę numatytas apsisotai apylinkes.

Padėtis dabar buvo ir čia jau kiek apimusi, nes didelė dauguma čia buvusių priešų jėgų yra išjudėjusi Šimonių girios link, kur, kaip ejo gandai, priešas rengėsi vykdyti didelį "košimą" - valymus.

Sereika buvo tos nuomonės, kad mums neverta kol kas vykti į Labanoro girias ir neturint tikslios jų apsisotimo vietos gaudyti vėją laukuose, geriau čia susirasti sau tinkamą vietą ir laukti iki jie patys iš ten atsilięps.

Priešas šiose apylinkėse siautėjo dvi savaites. Vykde kratas, arėstus, sunaikino keliolika ūkių (tame skaičiuje ir mūsų ryšininko vienkienį). Jis pats kartu su motina (tėvas jau buvo miręs prieš metus) buvo išgabentas į Uteną ir tolimesnis jo likimas nežinomas.

Slenka dienos... Savaitės. Jokios

Lietuvos Milžinai

Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai

IS NETOLIMOS PRAEITIES
Tikrų įvykių apžvalga

panaudota žymiai galingesnė sprogdinamoji jėga, nei rankinės granatos ar net minos. Kad darbas labai planingai atliktas, nepalikant net sveikų medžių kalne...

mūsų nuolatinio talkininko ir ryšinin ko, gyvenančio vienkienyje X. Visa tai suardė mūsų susižinavimo tinklą ir mes likome visiškai izoliuoti...

stovyklavietėje nebuvo. Buvo nutarta apiešti stovyklą be kovos, nes priešas jėgos šį kartą ištikrųjų buvo žymiai didesnės. Deja, neturėta daug laiko ir stovyklą apiešti teko labai paskubomis, pasitraukiant į Labanoro pusę. Sereika negirdėjo, kad priešas būtų susekęs ar persekiojęs besitraukiančius kovotojus ir, jo nuomone, jie tvarkingai bus pasiekę numatytas apsisotai apylinkes.

Spaudos ir gyvenimo verpetuose ...

"BALŲJŲ NAMŲ" PONAI PAMIRŠO ALŲA...

Spalio 10d. Čikagoje vyko ALTO suvažiavimas. Kaip žinome, ALTO nepakeičiamojo "centro" trijulę sudaro atkaklūs demokratai - Dr. Grigaitis, Šimutis ir Vaidila. Aišku, buvo tikėta, kad Prezidentas atsiųs savo sveikinimus šiam suvažiavimui. Vienos pamokos šioms užkietėjusiems demokratams, matyti, buvo per mažai, - jie pamiršo, kad prezidentas nesiteikė "pamatyti" Vašingtone rengiamo Lietuvių Kongreso. Atrodo, kad dabartinio prezidento politikoje žodžiai Lietuva ir lietuviai yra "nemadingi".

ALTO suvažiavimui vykstant ir nesulaukiant laukiamos telegramos iš Amerikos prezidento... SLA pirminkas Dargis, nenustodamas vilties, desperatiškai siekia Baltuose Rūmose nors... bet kokių žodžių!... Tuo labiau, kad respublikonų kandidatas ir prezidentus Barry Goldwateris buvo iš anksto prisiuntęs suvažiavimui sveikinimo, linkėjimų ir padėsinimų kupiną telegramą. Joje Goldwateris aiškiai ir atvirai pažymėjo, kad:

"Naujosios rusų kolonijos - Lietuva, Latvija ir Estija turi būti išlaisvintos ir gražinta joms nepriklausomybė bei valstybinis suverenumas. Aš išpareigoju siekti šio tikslo.

Barry Goldwater."

Deja, suvažiavimas eina prie galo, telegramos iš Baltųjų Rūmų kaip nėra, taip nėra...

Po himno garsų susirinkusieji išsi-skirsto... Prezidentas Johnsonas ALTO suvažiavimą, panašiai kaip ir

Lietuvių Kongresą Vašingtone, suignoravo, komentuoja suvažiavimo dalyviai aplesdami puošnią salę...

Taip suvažiavime ir nebuvo paskaityta ir nebuvo gauta prezidento telegrama...

Staiga "malonus" siurprizas! Rytojais dieną Čikagos dienraštis "Draugas" pirmame puslapyje atspausdina (!) prezidento Johnsono sveikinimą... ALTO suvažiavimui!

Jo kiti paaiškinimų neduota. Nežinia kaip toji telegrama atsirado "Draugo" pašto dėžutėje... bet ji, kaip matome, laiku buvo išprašyta... To dar negana! Dr. Grigaičio redaguojamos "Naujienos" šios telegramos pirmalaidžio laidoje visai nemini!... Neįgali atkakliausias demokratų garbintojas p. Dr. Grigaitis tos telegramos "egzistencijos" nežinojo? Tad kas ją, pagaliau, sukūrė?...

BAIMĖ TURI PLAČIAS AKIS...

Laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje paskelbus apie Algirdo Gustaičio ruošiamą būsimo nepriklausomos Lietuvos žemėlapi, jau prabilo okupuotoj Lietuvoj leidžiamas "Liaudies Balsas". Iš ten žinutė persispausdino komunistinė "Laisvė" rugpjūčio 14d., drėbdama virtinę pasipiktinančių žodžių šiam dideliame lietuviškam žarbuli... Žemėlapis dar neišėjo, o komunistai jau pradėjo pulti!

TEGYVUOJA!...

Enkavedisto Michailovo po karo išsteigtas išėivijai klaidinti spausdiny, kaip koks nusikaltėlis, blaškosi iš vienos vietos į kitą... Pradžioje

jis buvo spausdinamas rytų Berlyne "Už sugrįžimą į Tėvynę" vardu. Po kiek laiko persikėlė į Vilnių, pasivadindamas "Tėvynės Balsas" vardu, o dabar, pėdsakams sumėtyti, perkeltas vėl į Vokietiją, bet šį kartą į Vakarų Vokietiją ir pavadintas jau "Nemuno Kraštas". Visai nereikės stebėtis, jei vieną gražią dieną tas besiblaškantis okupanto produktas bus pavadintas... "Sieverno - zapadny kraj" kaip kadaise rusų carai vadino Lietuvą...

Laisvoji spauda atkreipė savo skaitytojų dėmesį ir raudonųjų perkėlimą seno tinklo į naują vietą ir perspėjo nesiduoti suvedžiojamiems.

Vienintelis, kas apsidžiaugė raudonųjų žurnalo pasirodymu - pallegė "Vienybė", kuri tokiais žodžiais pasveikino šią seną ir tik naujai atgimdytą enkavedisto išperą:

"Nemuno Krašto medžiaga, palyginti, labai gerai parinkta. Žurnalas patrauklus... jo pasirodymą verta sveikinti ir linkėti jam tiesaus kelio"...

Pasakyta trumpai ir drūtai.

Iš savo pusės galime pridėti: tegyvuoja glausdus kultūrinis bendradarbiavimas tarp enkavedistų ir jų garbintojų!

KUDŲŠIUS IR PASIUTELIS...

Komunistų spauda senatorių Goldwaterį vadina judošiumi, pasiutėliu kandidatu ir Baltuosius rūmus ir kitais nešvankiais epitetais. Tas tik duoda pagrindą kiekvienam lietuviui, pažinusiams bolševikų metodus, susidaryti nuomonę, katras iš šiais metais kandidatuojančių į prezidentus yra pavojingas raudonųjų imperijai ir ekspansijai.

SUNKIAI JIS VIRŠKINA...

Naujokas spalio 2d. "Dirvoje" sako si, kad: "Mielai, net ir be tūlių patrikietinių raginimo, rašyčiau ant vokų "Soviet Occupied Lithuania", bet tada tai tie laiški tikriausiai nepasiektų adresatų."

Tenka apgailėstauti, kad patriotiškiam laikraštyje patriotai tampa pašalpos objektu. Nemažiau tenka stebėtis pačiu Naujoku (konkrečiai šnekant Vincu Rasteniu), kurs vieną dieną aiškina, kad žodis "okupuota" nevartotinas, nes kenkia kalbos stiliui, o be to, visi žino, kad Lietuva nėra laisva, o kitą dieną sakosi, kad jis pats mielai rašytų "Soviet Occupied Lithuania"... Vadinasi, ten kur yra sudarytos sąlygos vartoti okupuotos Lietuvos vardą, Rastenis boikotuoja, o ten kur nėra sąlygų - tas pats Rastenis sakosi, kad ir jis... mielai tą terminą taikytų.

Nėra nei logikos, nei išminties, kas

ir būdinga šiam "Dirvos" rašėjui.

TAI IRGI "ARGUMENTAI"...

Rugsėjo 24d. "Naujienos" piktinasi, jų žodžiais tarant, lietuvių spaudos "šališka informacija" ir aiškina, kad prez. Johnsonas nedalyvavo lietuvių Kongrese Vašingtone visu pirma dėlto, kad... "jam atsisakius vykti pas ukrainiečius, nebūtų buvę patogū jam atsilankyti pas lietuvius", o be to, "Prezidentas Johnsonas buvo išvažiuavęs svarbiais reikalais į Minnesotą."

Norėtūsi "bešališkųjų informatorių" paklausti: visų pirma, - kas jų nuomone svarbiau - pavergto krašto vadavimas ar paminklo atidarymas? Beto, ar nesiteiktų laikraščio vadovai painformuoti plačiąją vi suomenę kokie buvo tie "svarbūs reikalai", kurie privertė prezidentą tuo metu pasprukti iš Vašingtono?

Iš viso, skaitant "Naujienas" susidaro įspūdis, kad tai vienintelis lietuviškas laikraštis, kuris taip akla, da vatkiškai, be jokiu rezervų, liaupsina demokratų ir jų kandidatus į aukštuosius postus...

KODĖL TYLI "EKSPERTAI"?

"Naujienų" spalio 8d. laidoje Amerikos lietuvaite, studentė Danguolė Janušaitytė, aplankiusi šią vasarą pavergtą Lietuvą, pasakoja apie savotėvų krašto dabartinius kelius: "Pagaliau pasukome Ignalinos link. Čia jau kitas dalykas su keliais. Moliniai ir patizė. Mūsų mašina pradėjo slidinėti ir protarpiais klimpti. Kelionė darėsi vis sunkesnė ir sunkesnė. Ūkininkai pasakė, kad ešą dar toloka ir su mašina iš viso negalėsime privažiuoti. Ponas Sutkus pats apylinkėje ieškojo žmonių, kurie galėtų ką padėti, bet buvo viskas veltui ir mašina įklimpo taip, kad net sunku buvo ištraukti. Aš tai visai iš mašinos nelipau, nes būčiau prisėmusi savo batų."

Įdomu būtų išgirsti vieną-kitą žodį tuo klausimu iš pavergtos Lietuvos kelių "žinovės" V. Tysliavienės, kuri be atvangos gyre okupanto prižiūrimus kelius ir šaipės iš D. Kuraičio objektyvumo savo įspūdžių pasakojime.

KAM GI TAS PYKTIS?...

Buvo spaudoje skelbta, kad šių metų vasario 16 d. iš Floridos kelionei apie pasaulį jachta išburiuos du lietuviai. Kur jie? Kas nutiko? Ar toji kelionė atidėta, ar ji iš viso neįvyks?

Iki šiol mes turime tik vieną lietuvi, perburiavusį Atlantą. Tai Bronius

Rožanskas. Jis buvo gražiai pagerbtas Kalifornijos lietuvių. Bet... vienas asmuo, gal turintis kokio paslėpto kartėlio, dėl šios didelės kelionės negali sulaikyti savo pykčio, jį net spaudoje lieja. Juo keisčiau, kad tos piktos akcijos autorius yra lietuvis, savo laiku domėjęsis vandens sportu. Jis vadinasi, - Vladas Bakūnas.

Paskutiniame savo puolime jis rašo "Naujienose", kad tai iš viso ne lietuviškas reikalas, nes Broniaus Rožansko kelionė nesena plačiai išgarsino Varšuvoje keliomis ka lbonimis leidžiamas komunistinės Lenkijos žurnalas Poland. Nes, ešą, lenkai paskelbė, kad visa kelionė priskirtim lenkų garbei ir tenai niekur neminimas lietuvis.

Ar Vladas Bakūnas tiek naivus, kad iš lenkų laukytų objektyvumo? Teisybės? Nuo senųjų amžių iki paskutiniųjų metų lenkai lietuvių tautos at-

- nukelta į 8 puslapį -

KNYGOS

Aleksandras Merkelis ANTANAS SMETONA. Jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos leidinys, 1964 m. Spaudė Vilties spaustuvė Clevelande. 740 psl. Kaina nepažymėta. Techniški darbas atliktas pasigerėtinais švairiai, knyga išpūdinga. Atsimenant, kad A. Smetonos veikla apima visą Lietuvos atgimimo ir nepriklausomo gyvenimo laikotarpį, skaitytojas ras idomios medžiagos iš Lietuvos atsikurimo, laisvo gyvenimo ir net tremties dienų. Autoriaus dėstymas daugelyje vietų reikalingas pakoregavimui, bet šiaip bus mielai skaitomas veikalas. Turime vilties, kad plačiau galėsime pasisakyti artimiausioje ateityje.

Remiantis "Dirvos" skelbimu, šioji knyga užsakoma šiuo adresu: Mr. K. Pocius, 3908 Fir Street, East Chicago, Ind. Kaina - \$10.

VISIEMS LIETUVIAMS po ranka turėtina knyga: Asmenų ir Dievybių VARDYNAS. Gausus vardų rinkinys, po 4 ir 5 vardus kiekvienai dienai. Kaina tik \$3. Gaunama šiuo adresu: Anis Rūkas, 712 West 17 Place, Chicago, ILL 60616.

Power Plant Engineer

Permanent position available to a power plant engineer with high pressure steam and refrigeration experience. First class unlimited licence required. Excellent salary and benefits. Ideal working conditions. For further information, contact:

MRS. ZELLA HARRINGTON
Personal Representative

Parke Davis & Company

2900 Plymouth Road
Ann Arbor, Michigan

NURSES - STAFF

Full or Part time - Day, Evening or night shift. For Medical, Surgical, OB. and Psychiatric.

Excellent starting salary. Call: LORETTO HOSPITAL
645 S. Central - MA 6-4300

MAINTENANCE

experienced in 3 phase, 220 volt electric motors and general knowledge of factory maintenance. Must be willing to work any shift, excellent opportunity for qualified person.

ADOLPH PLATING, INC.,
832 So. Central
Chicago, Ill.

Rašytoja Ale Rūta kalba Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje diskusijose jaunimo klausimais. Iš kairės - J. Raulinaitis, V. Jusionis, M. Matulionis ir A. Karalius.

Nuotrauka - L. Briedžio

Atsisukime veidu į Europą

Tai ne priešrinkiminė propaganda, bet tikrovė. Šioji Amerikos administracija rengiasi, vardan gerų santykių su Rusija, galutinai pripažinti sovietams Pabaltijį. Parengiamieji darbai jau vyksta. Apie tai nedrąsiai prasiitaria ir mūsų spauda.

Kai Amerikos prezidentas Rooseveltas Jaltoje Stalinui pasakęs, kad Amerika dėl Pabaltijos kraštų nekariaus, tai buvo netiesioginis tų kraštų pripažinimas ir išdavimas sovietams. Žydai 1947m. balandžio 14-15 d. d. posėdžiaudami Miunchene, vadovaudamiesi "žydišku žmogiskumu", pripažino, kad visi lietuvių tautos sluogsniai kartu su nacių žudikai aktyviai dalyvavo žydų žudyme, todėl dabar jiems Vilnius "Polish city", o lietuviai - slavai ir, kaip tokie, turi sutapti su slavais... Jų rankose esanti spauda ir televizija ta kryptimi ir stengiasi nuteikti visą amerikiečių tautą. Amerikos laikraščiuose ir spausdinamuose žemėlapiuose Lietuvos jau senai nėra. Jei dar kur pažymimas jos vardas, tai kaip sovietijos dalis. Apie Estiją ir Latviją gal mažiau kalbama nes ten jau tuoj vietinių gyventojų tebus mažiau nei kolonistų - savaimė jų vardas turės išnykti. Įsidėmėkime kad amerikoniškoji visuomenė - jau nuteikiama mintimi, kad trijų Pabaltės valstybių de facto jau senai nėra O jei oficialiai JAV vyriausybė jas dar pripažįsta, tai tik blogina santykius su sovietais. Nuolat os pumpuojama baimė sovietinių atominių bombų... Vis primenant, kad... ko gero sovietai užpykę ims ir numes vieną kitą užtaisą ir Amerikos keli milijonai žmonių žus... Dėl ko? Dėl vieno kito milijono pabaltiečių? Absurdas! Reikia tą nesąmaonę baigti!... Jų įtaka didelė. Ir slaptai, nežymiai, prie

to einama.

Prezidentas Johnsonas savo propagandinėse kalbose nė žodeliu neužsimena apie Pabaltijos kraštus... Iš Vašingtono "virtuvės" nugrįstama, jog greit bus uždarytos Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntinybės ir konsulatai... Jų vieton įsteigiant sovietinius

Lenkų kilmės dabartinis Pašto Departamento sekretorius rekomenduoja siunčiant į Lietuvą siuntas, adresuoti lietuviškai, bet stambiai pažymint "Lithuania Soviet Union"... nes je facto Lietuvos nėra...

Lenkai tai matydami griebsia įrodinėti, jog Lietuva jokia valstybė, bet Lenkijos provincija. Jei po I-mo karcioji provincija tapo valstybe, tai tik per nesusipratimą. Juk visi Lenkijos žymieji vyrai: karaliai, pirmasis prezidentas, karo vadai, ministrai, mokslininkai ir kt. kilę iš tos provincijos.

Lenkai deda visas pastangas "otyskac" (atgauti!) savo provinciją. Ir jiems rūpi ne vien Vilnius ir Lvovas, bet visa Lietuva.

Amerika, Amerika, prie ko tu žengi Atkovojuosius sau laisvę Vengrijos tu neapgynei nuo mirties, leidai Berlyne sovietams atsiverti gėdos siena, leidi Vietname ir kitur žudyti savo žmones, Berlyne neapigni savo mušamų karininkų, kuriems rusai daužo antausius, leidai sovietiniams nasrams praryti Kubą...

Kur dingio mūsų didieji politikai, mūsų politiniai veiksniai, mėgė taip tarpusavyje gi nėytis, viens kitą šmeižti, kaltinti neveiklumu, - ar jie dar ką nors? Ko jie tyli? Ko mūsų spauda pataikūniškai rašo ir atvirai pasisakyti bijo? Atrodo, kad vienintelis "Laisvoji Lietuva" drąsiai kovoja už Lietuvos teises - drąsiai sako, ką me to. Garbė jai!

J. M.

Kalifornijos Lietuvių Sporto Šventėje 1964 rugpjūčio 12 d. dalyvavo buv. nepriklausomos Lietuvos teniso meisteris A. Jakutis.

Iš kairės - Los Angeles Sporto Klubo pirminkas Č. Gedgaudas, buv. Lietuvos teniso meisteris Aleksas Jakutis ir dabartinis Kalifornijos lietuvių teniso meisteris Vytautas Gedgaudas.

Nuotrauka - Alg. Gustaičio

Mums rašo

"Laisvosios Lietuvos" Nr. 18 spaudos apžvalgoje klausiami "Kodėl nieko nedaroma" dėl PLB Seimo priimto nutarimo surinkti viso laisvojo pasaulio lietuvių parašus ir šią peticiją įteikti Jungtinėms Tautoms, reikia laujant Lietuvai laisvės.

Ten pat cituojami "Neprikl. Lietuvos" red. J. Kardelio žodžiai, esą, "Bimbo Mizaros, Girnakaliai, Tysliavienės ir jų prisiklausę V. Rastenis su P. Le-liu išsigando kad reikia rinkti parašai peticijai ir pradėjo įtikinti kad tai Sizifo darbas, kad esanti fantazija ir tt."

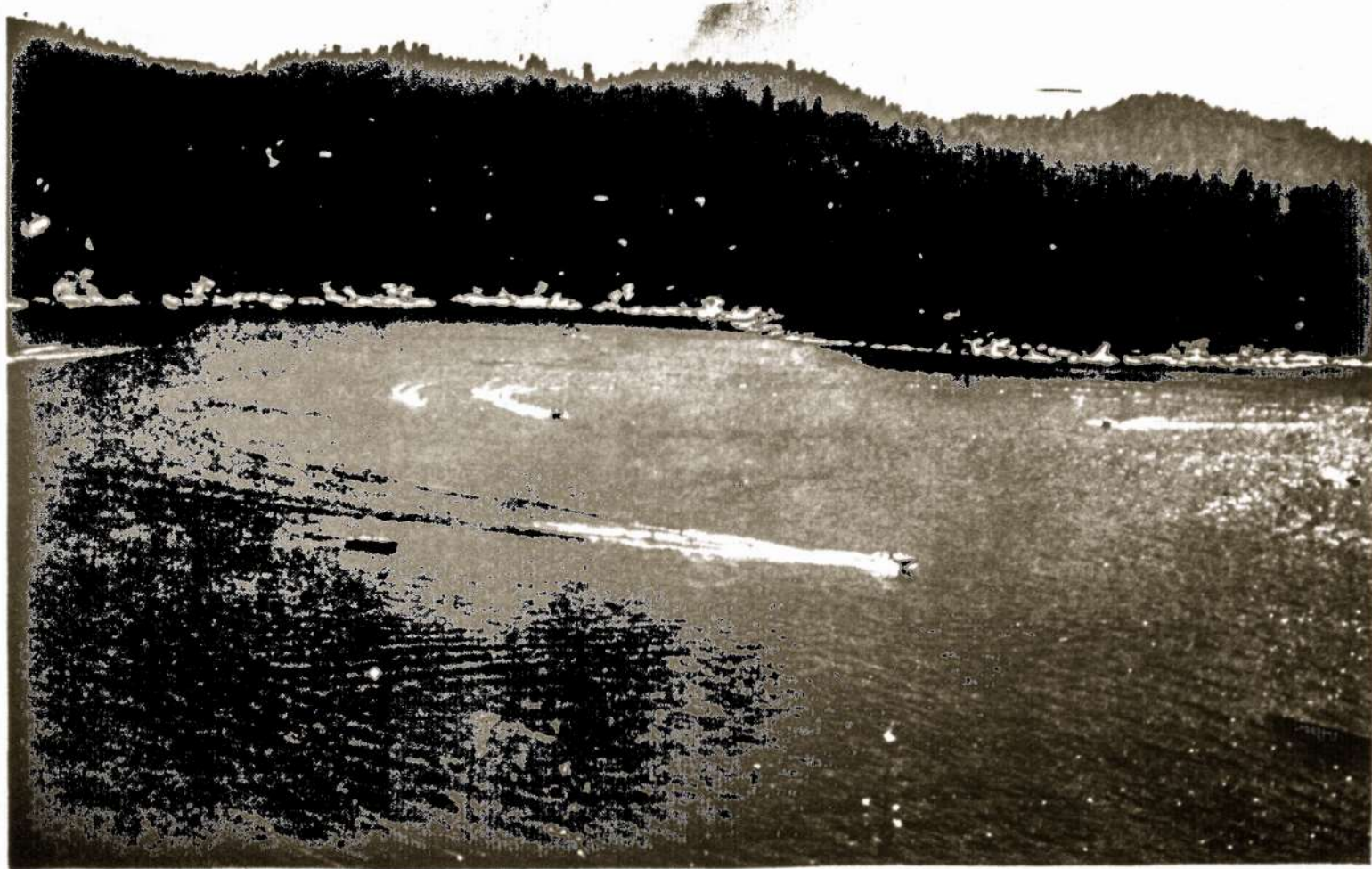
Tikrai, tuo reikalu man teko ilgai su p. Kardeliu ginčytis "Neprikl. Lietuvoj" (Nr. Nr. 23, 29, 32, 34), bet gaila man nepavyko jį įtikinti, kad tai bergždžias darbas. Bimba su Mizara tikrai apsidžiaugtų, jei mes būtume nukreipti nuo tikrojo kelio ir įsikinkytum dirbti kokį nors nenaudingą darbą, kad ir beverčių parašų rinkimą.

Mūsų veikimo tikras kelias yra jungtis į didelę Lietuvių Bendruomenę, kaupiti energiją, aukotis, surinkti milijoną dolerių į fondą, bet ne eikvoti tos energijos tuštiesiems dalykams, kaip parašams peticijai.

Peticijos, maldavimai, verkšlenimai reiškia silpnumą ir tas nieko geru laisvinimo darbui neduos. Su plika galva ir tuščiomis rankomis sienos nepramuši.

Suprantama, kad lietuviai tremtiniai palikę savo tėvynę yra daugumoje patriotiniai nusiteikę, bet tas patriotiškumas turėtų būti paremtas sveika logika ir protu, o ne jausmais, tai daugelis iš mūsų apie tai nepagalvoja.

Spaudoje dažnai tenka užtikti įvairių patriotinių ir kovingų jausmų išreiškimų, ypač iš buvusių karių, šaulių, partizanų pusės, bet toks patriotizmas yra per siauras ir be perspektyvos. Pav. vienas tautietis Kanadoje veda žūt-būtinę kovą prieš... žurnalą

Netoli Los Angeles kalnuose esantis dirbtinas - iškastas Strėlės Vršunės ežeras savaitgaliais sutraukia nemažai poilsio ieškančių lietuvių.

"Life" dėlto, kad jis atspausdinęs viename numeryje, jog kryžiuočius sumušė prie Žalgirio ne Vytautas, bet lenkai su Jogaila. Tas pats J. Kardelis vieną sykį sukėlė didžiausią triukšmą "Neprikl. Lietuvoj" ir šaukėsi SOS, lyg dangus griūtų, už tai, kad viename meniškame žemėlapyje (rodos J. Vizgirdos) lietuvių parodoje Čikagoje, buvo užrašytas žodis "Germany" toje vietoje, kur pagal p. Kardelį turėjo būti "Mažoji Lietuva" (Rytprūsiai).

Už tokius "tautos įžeidimus", pat rastai, autoriai puola PLB Valdybą, ko ji snaudžia ir nieko nereguoja. Atrodo, kad PLB Valdyba yra išrinkta tik tam, kad ji dėl kiekvieno tautiečio nusižiudėjimo šokinėtų ir nertųsi iš kailio. Tokie neverti dėmesio įžeidimai yra tik krislai ir laiko dukės, - praicina metai ir jie užmirštami.

Tiesa, PLB Seimas 1963m. priėmė peticiją Jungtinėms Tautoms... bet su tam tikrais rezervais (susitarus su latviais ir estais) ir daugiau iš mandagumo tos peticijos autoriui ir referentui. Tuo metu buvau Seimo posėdyje ir mačiau nuotaikas.

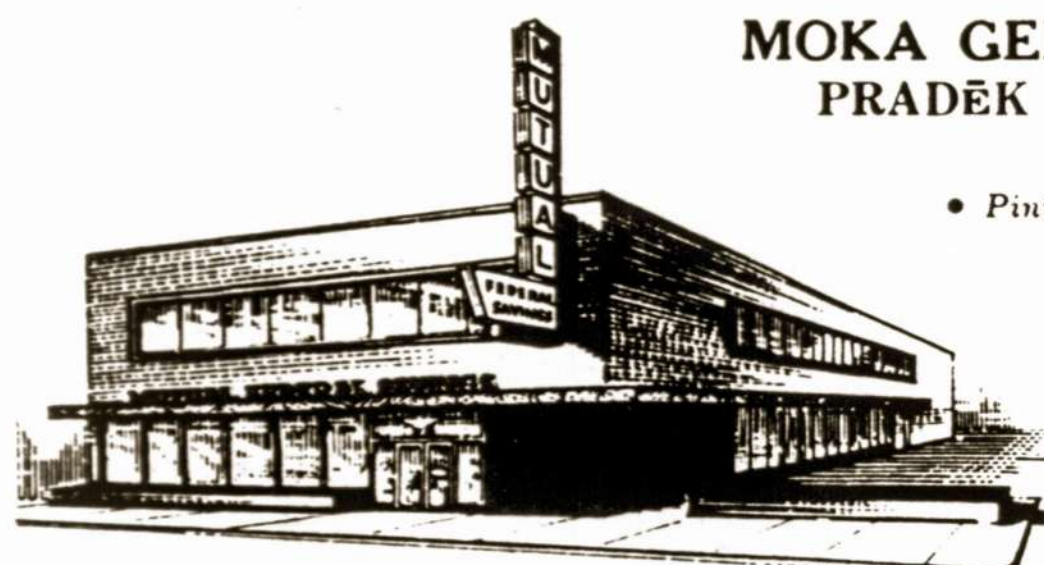
Peticijos ir parašų rinkimo reikalu teisingą nuomonę pareiškė žmogus, kuris visą gyvenimą buvo didelis realistas, - tai buv. Klaipėdos sukilimo vadas, neseniai miręs Gen. Krasulas New Yorke, J. Budrys.

Dar prieš mirtį jis atsiuntė "Pasaulio Lietuviui" laišką, kuriame tarpkitko rašė: "...naivūs entuziasistai siūlo po peticija surinkti milijoną parašų. Nebūtina lietuvių, o ir simpatikų amerikiečių, kurie pasirašytų iš mandagumo. Bet ką tu įrodytume? Pakartojimas to, kas jau buvo kai Amerikos lietuviai patriotai peticiją teikė, šiandien neturėtų reikšmės ir efekto ir teliktų tik blanki kopija, rodanti, kad dabartinė karta ne inciatyvos. Būkime realistai, ne svajotojai." (Pasaulio Liet. Nr. 9)

P. LELIS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• P pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

TARRANT COUNTY HOSPITAL DISTRICT

IN FORT WORTH, TEXAS
has excellent immediate openings for
Director of Nursing Service
Beginning salary to \$9,000 per year. Commensurate with experience and education.

Medical Technologist A.S.C.P.
MALE OR FEMALE. • SALARY OPEN.
Licensed Nurses and Licensed Vocational Nurses
All shifts open. Good salaries, plus differentials for shift work. Conveniently located rooms and apartments to hospital. Liberal personnel policies in a friendly atmosphere. Expanding to 250 bed general hospital in 1965. Wire, write or call

1500 S. Main, Fort Worth, Texas
PERSONNEL DIRECTOR OR ADMINISTRATOR

WAITRESSES — IMMEDIATE OPENINGS!

All Shifts
FULL OR PART TIME
Experience NOT necessary
Your Uniforms And Meals Are Furnished

PENNANT RESTAURANT
6945 DEMPSTER — MORTON GROVE
967-6353

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident call)

G R 6 - 7 7 7 7 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai.

BODY & FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS CESAS

NURSES — STAFF

Full or Part time— Day, Evening or night shift. For Medical, Surgical, OB. and Psychiatric.

Excellent starting salary.
Call:
LORETTO HOSPITAL
645 S. Central — MA 6-4300

WE ARE NOW HIRING FOR FULL TIME POSITIONS IN OUR

HOUSEKEEPING-KITCHEN & LAUNDRY DEPTS.

• Excellent working conditions
• Good Benefits.

Hiring Will Be Done
(The Week of Oct. 5 — 1964)
MON Through FRI
7 A. M. to 8 P. M.
SATURDAY
9 A. M. To 3 P. M.
Please Apply

MacNeal Memorial Hospital

3224 Euclid Ave. Berwyn, Ill.
(Nurses Residence Entrance)

AR LAISVĖ RIBOTINA ?
- tąsa iš 1 pusl.

su žavingais atetties rojaus pažadais. Ilgametė patirtis mus jau moko, kad apgaulinga sovietinė sistema žadėjo rojaus vieton įgyvendina tikrą žemėje... pragarą!

Sovietinėje policinėje sistemoje šaunūs "įstatymai" rašyti tik vyliu- appaulei. Visas nuosavybės bei kapitalus nusavinus (teisingiau-pavogus), Sovietų vyriausybė tampa milžinišku kapitalistu (monopolistu), kuris beširdiškai išnauja dirbančiuosius.

Jokios nuosavybės, tat ir jokios konkurencijos, jokios laisvos organizacijos, - laisvė absoliučiai numarinta. "Sapient sat", - išmintingam aišku, o durniui daktaro nėra... Kaip tiems iš Brazilijos grįžusiems i sovietiją lietuviams pasakė giminės: "...kiba tu durnas, kad grįžai... "pasakoja apie tai tie laimingieji braziliečiai, kuriems pavyko iš sovietiškos Lietuvos grįžti atgal i "kapitalistinę" Braziliją..."

Idėjos, jei kilnios, - jos amžius nežūsta. Taip yra ir su laisve, kuri tin kamai reguliuojama gali išugdyti dar niai sugyvenančią beluominę tautos visuomenę, gražiai siekiančią visiem laimės ir gerovės.

K. GAUDENIS

LEO'S SINCLAIR SERVICE

STABDŽIAI, SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJO:
(Standartinės ir Automatinės), TUNE-UPS
IR MOTORŲ REMONTAS

5759 So. WESTERN AVE., kampas 58th St.
Sav. LEONAS FRANCKUS Tel. PRespect 8-9533

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBES, NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ, GAISRO,
LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS

TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪSŲ PLAČIAI ŽINOMĄ
SAŽININGĄ, PATYRUSĮ IR-STROPIŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKIMUI IR PARDAVIMUI

JUOZAS BACEVIČIUS

THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS
Bonded member by the National and Chicago Board of Insurance Underwriters.

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave. Chicago 29, Ill.
Val. kasdien 9-9 PRespect 8-2233 šešt. ir sekm. 9-5

SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS
LICENCIUOTA LIETUVIŲ FIRMA

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2439 West 69 St. WA 5-2737

E. ZUKAUSKAS
Didelis pasirinkimas medžiagų kostiumams, suknelėms, skarelėlių, odos ir kitų prekių! Įsitinkinkite!

Pasipuokite isigydami
GRAŽIUS RŪBUS
H. SEIGAN KRAUTUVĖJE

Atsilankykite i draugišką krautuvę, kurioje savininkai ir pardavėjai kalba lietuviškai. Čia rasite didžiausį pasirinkimą vėliausių fasonų vyriškus kostiumus ir paltus tokių žymių firmų kaip: "Society Brand", "Groshire", "Botany 500" ir kitų. Geriausių firmų marškiniai visų dydžių; ir kitų vyrams reikmenų.

Jaunuolai čia ras apsirėngimą pradedant nuo batų iki skrybėlės. Atsilankykite tuojau, kad galėtumėt pasimatuoti didesnę pasirinkimą!

ATEJĖ TEVAS IR SŪNUS RAS ČIA TINKAMIAUSIUS RŪBUS. GALITE PIRKTI KREDITAN PATOGIAIS JUMS IŠSIMOKĖJIMAIS!

H. SEIGAN

ROBAI, SKRYBELĖS, BATAI IR KITI REIKMENYS
VYRAMS IR JAUNUOLIAMS
4630-32 South Ashland Ave. Tel. YArds 7-1272
CHICAGO 8, ILLINOIS

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

Pataikavimui nėra galo

Rašo - P. Puronas

Kai dar tik įpusėjus Jaltos konferencijai vokiečių žvalgyba pranešė, kad Pabaltį Roosveltas atidavė Stalino malonei, mes tam netikėjome ir buvom tikri, kad tai vokiečių "antis", kad išblaškūs mūsų palankumą ir pasitikėjimą Vakarų sąjungininkais.

Tai buvo mūsų pirma Amerikos demokratų pirkliaavimo tautomis patirtis. Mes neradome jokio pateisinimo, kodėl mus Roosveltas pardavė vergijai... Speliojome, - senas, ligotas, be jėgų, nebesiorientuoja ką dar ir tt. Vėliau ateina į Baltuosius Rūmus sveikas žmogus - Trumanas. Ir ką gi matome? Jis Potsdamo konferencijoje ne tik patvirtina visus Roosvelto duotus Staliniui pažadus, bet dar pažada grąžinti visus kurie priešinosi ir kovojo prieš komunizmą! O kol juos visus grąžins, kad jie negalėtų rasti sau uždangos, Trumanas pasitaręs su Churchilliu davė jiems pajuokas ir pažeminimo vardą - "Displace person"... Atseit, tie žmonės niekad neturėjo nei savo tėvynės, nei savo valstybės, gal net... nelabai ir žmonės!

Daug tų paniekintų DP atsirado ir šiame krašte, tik ne demokratų partijos, bet Amerikos žmonių dėka, dauguma jų šiandien jau yra JAV piliečiai ir stengiasi būti nei kiek neblogesniais piliečiais už čia gimusius.

Tuo laiku prez. Trumanas pirmo savo aukom, gražinimui mirčiai ir Stalino nasrus, pasirenka Vlasovo armijos karius. Tuos karius, kurie norėjo matyti Rusiją laisvą nuo komunizmo vergijos, laisvą ir nepriklausomą, demokratiniais pamatais besitvarkančią... Juodesnio istorijos lapo Amerikos demokratų partijai (kaip Miun-

cheno įvykiai) vargu ar kada bus... Čia nekalti kariai buvo iškarti, išžudyti.

Pataikavimas nepasibaigė - Kennedy leido vakarų Berlyną atitverti gėdos mūru, sutrukdė laisvės kovotojų bandymus išvaduoti Kubą nuo komunistinio režimo, rėmė ir pataikavo rusams, vis vardan tos "taikos", kuriuos rusai-bolševikai niekad nesiekė o tik išnaudojo amerikiečių politiku naivumą. Kai komunistinė ūkio sistema galutinai subankrutavo, kad išgelbėjus komunizmą prez. Johnsonas skuba siųsti milijonus bušelių kviečių, kad tik pagelbėjus vergų imperijai!

Demokratų spauda eina dar toliau. Kad pateisintus kviečių prekybą su kruvinuoju Kremlium, ji pradėjo skelbti, kad... sotus kaimynas nėra toks piktas, kaip alkanas... Vadinasi, reikėtų kaimyną kuris žada Ameriką palaidoti dar papenėti, kad jis būtų stiprus kastuvui pakelti...

Stalinas galvojo kitaip. Jis aiškiai įrodė koks priešas pavojingesnis - sotus ar alkanas. Kai 1927 metais jam buvo pranešta, kad Ukrainoje rengiamasi rimtam sukilimui, Stalinas

Pabuskim iš sapnų

Mūsų bendruomenėje jau pradeda mums kurti legendos apie kai kuriuos JAV asmenis, kurie... "dienomis ir naktimis" svajoja kaip išlaisvinti Lietuvą. Kiekvieno asmens, kandidatuojančio į šiltesnę valdišką kėdę, palietimas Lietuvos reikalų mūmyse sukelia viltis ir džiaugsmą, tartum Lietuvai laisvė ir nepriklausomybė būtų jau čia pat prie durų... Laikas

VISI MES ESAME LYGŪS LIETUVIAI, AR 18 ar 80 METŲ. VISIEMS TENKA LYGIOS PAREIGOS LIETUVYBEL.

Kaip ilgai išliksime lietuviais, atitrukę nuo savo tautos kamieno, gyvendami tolimuose užsieniuose?

Šiuo klausimu Los Angeles įvyko net dvejose diskusijose. Pagrindiniai kalbėtojai buvo mūsų jaunimas, - pirmame susirinkime amžiaus vidurkis buvo 30 metų (Lietuvą dar prisimena, nors išsimokslinimą gavo užsienyje), kitame - kalbėtojų dauguma buvo apie 20 metų amžiaus, jau neprisimenantieji Lietuvos. Visi baigę universitetus, turį gerus darbus. Vieni daugiau, kiti mažiau dalyvauja lietuviškame veikime. Visus pokalbius ir mintis sunku atpasakoti. Pateikiame tik keletą minčių.

Jaunimas pasisakė norįs išlikti lietuviais, nurodydamas ir priežastis. Jie jaustųsi savo tėvų ir jų tėvynės Lietuvos išdavikais, jei namuose pradėtų kalbėti nelietuviškai. Jie negalėtų nusigręžti nuo lietuvių draugų ir pasirinkti amerikiečius. Jie jaučia visą lietuvių tautą kietai, įtemptai ko vojančią dėl savo nepriklausomybės, dėl savo tautinės garbės ir prie tos kovos jaunimas noriai dedasi. Jie žino lietuvių kultūros pranašumą visoje eilėje sričių ir tuo didžiuojasi. Nori geriau pažinti lietuvišką kultūrą, nori daugiau žinoti apie Lietuvą.

Lietuvybės išsaugojimui pats jauni mas siūlė nepaklusnius vaikus bausti net fizinėmis bandomis, ir tautinė pr sme jie turėtų būti nuolatinėje tėvų globoje. Jaunimą iš pat mažens būtina mokyti poterių lietuviškai. Nusiskusta, kad to nėra Los Angeles vadina moje lietuvių parapijoje, nes čia lietuvių vaikai mokomi maldų angliškai ir tą išdavikišką darbą atlieka "lietuviškos" seselės - vienuolės...

Pripažinta, kad dalis priaugančios kartos atkris nuo savo tautos, taps iš gamomis. Jaunimas pageidavo glaudesnio bendradarbiavimo su vyresniaisiais ir mažesnio liaupsi nimo. Visi mes esame lygūs lietuviai, ar 18 ar 80 metų. Visiems tenka lygios pareigos lietuviškumui.

Tol, kol demokratų administracija valdys, pavergtoms tautoms išsigelgėjimo iš Kremliaus vergijos pančių viltis yra maža, nes jie nenorės rusams "nemalonumų" daryti.

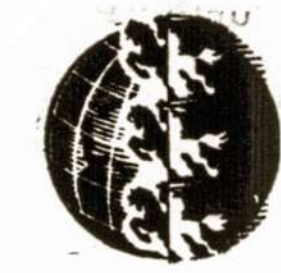
Rinkimai čia pat! Parodykite juose savo politinį subrendimą!

nusoti gyvenus sapnais. Nė dėl vieno pavergtos valstybės karas neprasidėjo ir neprisidės.

Kieta tikrovė mums tiesiog įsako p a s i s a k y t i už toki valstybės vyrą, kuris sugebės sutramdyti komunistinių grobiukų agresyvius planus vardan Amerikos gerovės ir laisvės. Šiose sutramdymo pastangose ras sau vietą ir mūsų Lietuva.

Taigi, amerikietis, kandidatuojas į prezidentus, kuris ne tik žodžiu, bet ir veiksmais kovos už tai, kad agresoriui atėmus norą grąžinti pasauli įvairiom raketom ir atominiams ginklais, kovos, kad komunizmą atstacius į jam priklausančią vietą, tas bus tik rasis kovotojas ir už mūsų Lietuvą!

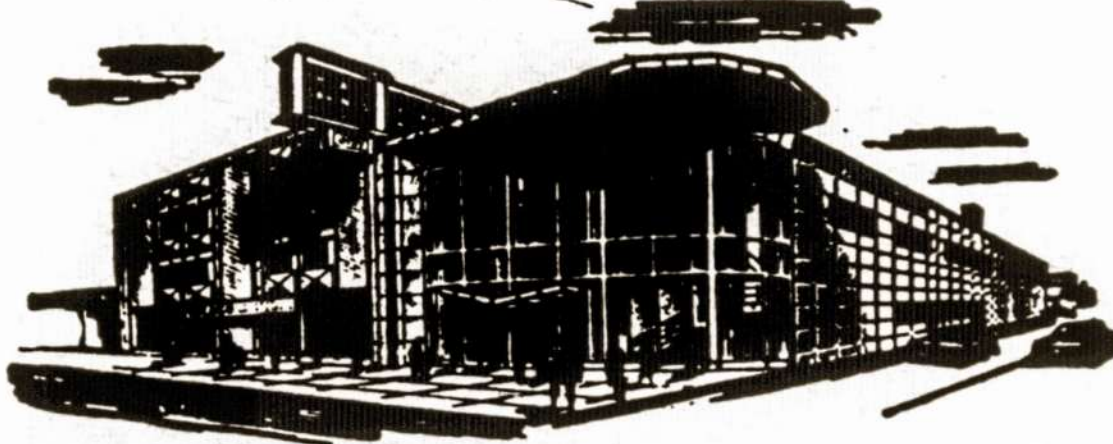
K. m. J. ŠARŪNAS

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4 1/2 % anticipated dividend on investment accounts

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus pataravimas.

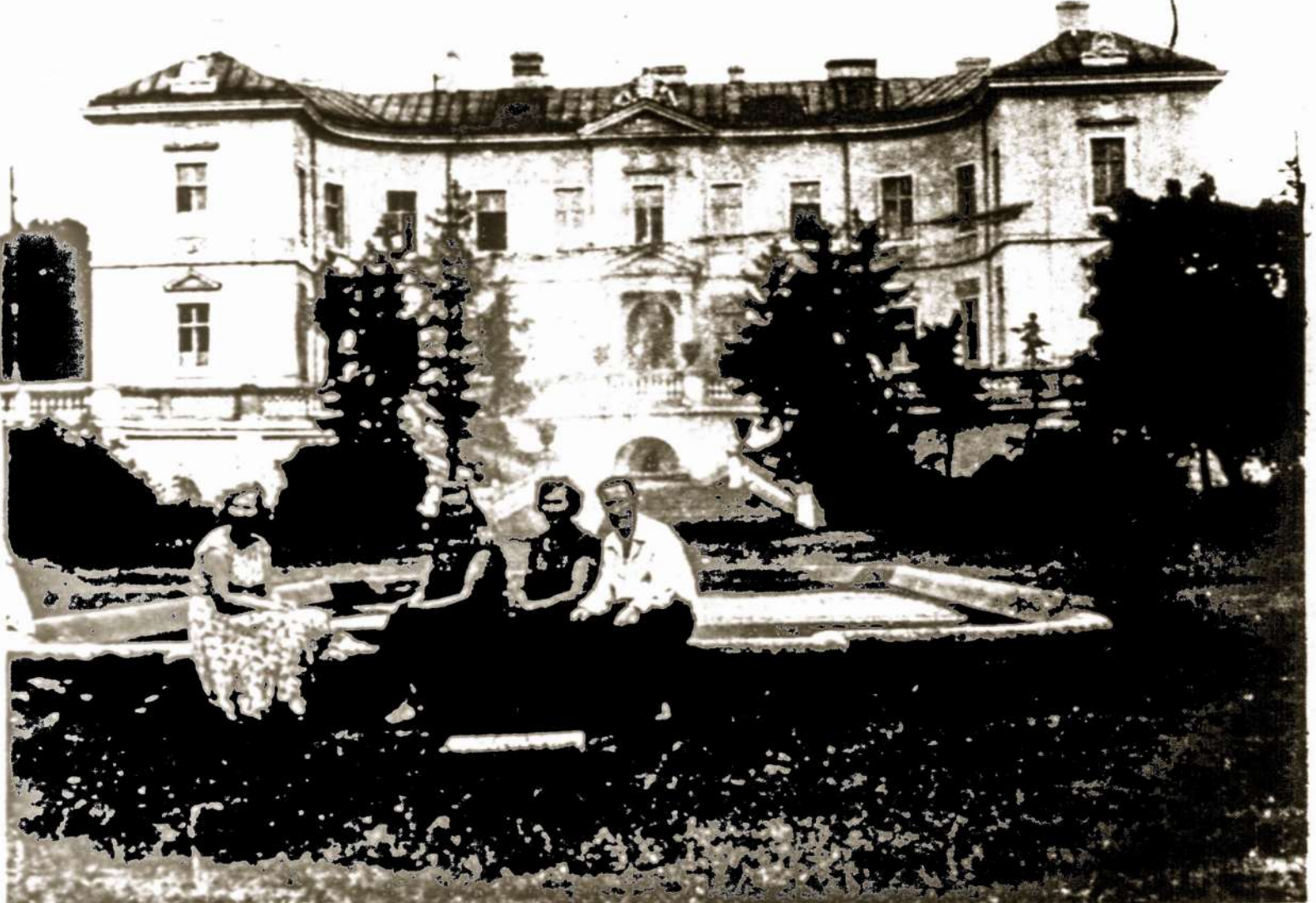
Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre. Current Dividend up to 4 1/4 %

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
PARAMA- 2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98	COCTAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRENDRY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	ZELLER SCHWARZ KATZ	\$1.29 (vokiškas vynas)
VODKA pilna kvorta	\$3.59	NAPOLEON FRENCH BRENDRY	\$3.35
KRON BRANNVIN		BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98		

Okupuota Lietuva. Palanga. Grafo Tiškevičiaus rūmai. Reprzentuojant "tikėjimo laisvę" okupuotame krašte, - stovėjęs prieš rūmus pamin klas - Kristaus statula... išgriauta.

ENGINEERS

OPPORTUNITIES AVAILABLE FOR THE FOLLOWING MEN TO BECOME ASSOCIATED WITH RAPIDLY GROWING AIR DISTRIBUTION AND VENTILATION EQUIPMENT FIRM WITH WORLDWIDE BUSINESS.

**APPLICATION ENGINEERS
INDUSTRIAL ENGINEERS
PRODUCT ENGINEERS
DESIGN ENGINEERS**

POSITIONS OFFER MANY COMPANY PAID BENEFITS. SALARY RANGE OPEN ON ALL POSITIONS.

Why not send your detailed resume in complete confidence to Mr. JOHN ANDERSON, Personnel Manager

CARNES CORP.
VERONA, WISCONSIN

Gardžiausia duona - bulkinė - sausainiai - tortai

BRUNO KEPYKLOJE

KEPA LIETUVIŠKĄ DUONĄ

BRUNO KEPYKLA

Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Agurkas!

Sav. BRUNO MACIANSKIS
3339 So. Lituanica Ave
Tel- CL 4-6376

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St. CHICAGO 8, ILL. Telef: FR 6-5416

Kas ir kur?

Naująją ALT Valdybą sudaro: T. Blinstrubas, E. Bartkus, P. Dargis, dr. K. Drangelis, dr. P. Grigaitis, A. Rudis, dr. V. Šimaitis, L. Šimutis, J. Talalas, M. Vaidila ir dr. J. Valaitis.

VLIKą sudarančių grupių atstovų pasitarimas Čikagoje išrinko Tautos Fondo Atstovybę Čikagai, kurią sudaro: pirmininkas Ant. Kučys, išdininkas prof. Vitkus ir sekretorius A. J. Kaulėnas.

Atstovybės Pirmininko adresas, - 9332 Justica, Evergreen Park, ILL. Telefonas- GA 3-0399.

CLEVELANDO Vyrų Oktetas, vad. Ryto Babicko, lapkričio 7d. duos koncertą SHARPS MEMORIAL HALL - 1609 North 36 Ave, Melrose Parke.

Koncerto pradžia 7, 30 v. v. Po koncerto vakarienė. Šokiams gros Neolituų orkestras. Kvietimus galima gauti pas Juditą Junkerytę, Tel. FI-4-8479 ir kitus Melrose Park LB Apylinkės valdybos narius.

NEMATOM, AR NENORIM MARYTI ?

New Yorko pasaulinės mūgės Vatikano pavilione lietuvių lankytojo dėmesį kreipia dešinėje pusėje esanti kolona. Ne tiek pati kolona, kiek užrašas padėtas apačioje Aušros Vartų madonos replikos. Ten stambiomis raidėmis užrašyta: "MADONNA OF OSTROBRAMA".

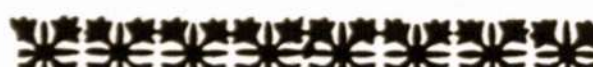
Spaudos verpetuose ...

- Tąsa iš 5 puslapio -

Žvilgiu meluoja, šmeižia, plėšia, vagia... Laikas būtų tautai žinoti ir ponui Vladui Bakūniui.

AUŠROS VARTAI parašyti Vikt. Šauklio, išleisti 1939m Marijonų, pasirodė antra laida 1964 metais spalio 4d. išleisti Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos (mecenas Jonas Balčiūnas).

Ižangoje leidėjai rašo: "Apvaizda lėmė, kad per geležinę uždangą pasiektų laisvuosius vakarus lietuvių Vikt. Šauklio rašytas žodis, ginąs ir įrodąs Vilniaus ir Aušros Vartų Dievo Gallestingumo Motinos didybę ir garbę. Knygutė nedidelio formato, vos 16 pageltusių puslapių, tačiau jos turinio prasmė šviesi, gili - be išskaičiavimo; atskleidžianti katalikų bažnyčios Lietuvoje teikiama Vilniaus Aušros Vartams autoritetinę pripažinimą, kurį nuvertino JE Vysk. V.

MOTERIMS IR VYRAMS

Galvos odos ir plaukų priežiūra Speciali formula 1-25849

JIB išgydo pleiskaną, šašus, niežėjimą, plaukų slinkimą; grąžina natūralią plaukų spalvą. JIB vartodamas nenuplikti ir nepažeisti - 100% garantija. JIB 8 uncių užtenka 16 savaičių. PPD - \$5.50, jei COD - plus 50 c.

Siunčiame paštu ir į visus laisvus kraštus: siųskite Money Order ir apmokėkite siuntimą.

JIB LABORATORIJA, 1437 So. 49th Ave. ir Drugstore, 5000 W. 16 St. abu Cicero, Ill., 60650.

Balių-koncertą rengia LB Melrose Parko Apylinkės Valdyba.

ŠIAME Kongrese buvo įneštos 73 rezoliucijos Lietuvos laisvinimo reikalui. Senate buvo 12 ir Ats. Rūmuose 61. Rezoliucijų pravedimo žygis bus tęsiamas kito Kongreso metu. Pilnam laimėjimui atsiekti reikės visų galimų darbo rankų ir visos galimos paramos. RR Komitetas jau dabar kviečia visus geros valios lietuvius, kurie iki šiol dar niekuo nėra prisidėję atsiliepti, pasiūlant savo talką ir pa-

Rochesteriečių sukaktis

Prieš 15 metų Rochesteryje buvo įsteigta LB apylinkė. Pradžioje pavadino L. Tremtinių D-jos vardu, bet po kelių mėnesių persiorganizavo į bendruomenės apylinkę. Su šia sukaktimi rochesteriečiai rugsėjo 27d. ir atidarė rudens sezoną.

Į minėjimą sugužėjo nemažas būrys vietinių bei svečių. Šaunios solistės Birutė Cipienė ir Vlada Sabalienė, deklamuotojai Izabelė Zmuidzinienė ir Alfonsas Dzekonas, palydimi choro, neapvyklė klausytojų.

Bet pati prasmingiausia minėjimo dalis tai pasirodymas eilėraščių knygos "RELIKVIJOS". Autorė Nerima Narutė (Kazimiera Bulsienė) gyv. Rochesteryje, iki šiol buvo daugiau pažįstama vietas ir netolimoj apylinkėj. Su šia eilėraščių knyga ji drąsiai įstojo į mūsų lyrikų poetų tarpą. Jaunos poetės nepaprasta savos žemės meilė ne tik įtikinanti, bet kartu ir skambi, uždėganti. Minint tautines šventes (ir kitomis progomis) deklamuotojai ras labai tinkamos medžiagos. Apylinkės vadovybė, padėjusi šią knygą išleisti, apvainikavo 15 metų šios apylinkės gražią vėklą puikiu vainiku.

Ši sukaktis yra būdinga visiems II pasaulinio karo pabėgeliams. 1948 -

ramą. Rašyti- Rez. Remti K-tas, Post Pffice Box 77048, Los Angeles, California 90007.

VLIKO Seimas renkasi posėdžiui lapkričio 28- 29 d. d. New Yorke.

KRIVULĖS klubas išsirinko naują valdybą, kurią sudaro: pirmininkas Pov. Dirkis, vicepirmininkas V. Šimkus, sekretorius B. Pupalaigis, kasininkas J. Puleikis ir org. reik. nar. K. Klinauskas.

Revizijos komisiją sudaro: Alb. V. lentinas, Alg. Reivytytis ir J. Fabijonas

VISIEMS lietuviams poranka turėtina knyga - Asmenų ir Dievybių VARDYNAS. Gausus vardų rinkinys, po 4 ar 5 vardus kiekvienai dienai. Naujagimiui lengva pasirinkti tinkamiausias. Kaina tik \$ 3. Gaunamas - Anis Rūkas, 712 W 17 Place, Chicago ILL 60616. (sk)

50 m. daugumai teko palikti varganą, nors ir nerealių vilčių pilną, stovyklą gyvenimą. Daugumai tais metais teko pradėti naujai kurtis svetimuose kraštuose.

Šviesūs ir neužmirštami atsiminimai kaip senieji lietuviai džiaugėsi sulaukę "savųjų dipukų". Senų organizacijų vadovai išskėstomis rankomis kvietė į savas organizacijas.

Tokiose aplinkybėse kažin ar tikslu buvo steigti Tremtinių Draugijų (juo labiau, kad į čia mus niekas neatitremė!).

Pirmieji organizatoriai buvo Z. Ne meika, Pr. Saladžius, K. Sabaliauskas O. Ščiukaitė, H. Žemelis (jie sudarė pirmąją valdybą). Iki 1950m. pradžios reikėtų skaičiuoti skyriaus organizavimosi laikotarpį, kuriame buvo ir daugiau entuziazmo ir karščiavimo - si ir net pykčio. (kas be to?..)

Daug entuziazmo inėšė valdybos pirmininkas 1950 metuose dail. L. Vilimas. Buvo pajausta pradžioje padaryta spraga - draugiją laikyti tik "dipukų draugija". Stengtasi tai užlopyti surengiant "sponsorių" pagerbimą. Bet, deja, toji spraga ir dabar vis

ros Vartų tarnavo per 20 metų ir kuriam paveikslą atidaryti visados sekdavosi, ši kartą ne sisekė. Virvutes iš jo rankų ištraukė pats klebonas, bet ir jis nieko neišdarė. Bandė ir kitai, bet veltui: uždanga nesiskleidė ir tiek. Pilsudskio sargybos viršininkas nerimastavo ir keikėsi: esą todėl ne galima atskleisti, kad virvutės esančios carinės. Ir Pilsudskis kiek paklūpojęs ir nematęs paveikslą turėjo išeiti su savo palydovais.

Šis įvykis sudomino kleboną ir policijos valdininkus. Jie ėmėsi tuoj ieškoti uždangalo neatsiskleidimo priežasties. Bet savo nustebeimui, vos tik jie dabar patraukė virvutę gale, kaip bematant uždanga kuograziausiai prasiskleidė. Ir policininkai neradę kaltininko tik nusispiovė nepatenkinti ir išėjo.

Šis atsitikimas lietuviams padarė gero išpūdzio, juoba, kad jis daugelio liudininkų akivaizdoje buvo oficialių asmenų ištirtas.

Ir baigiama: "Šis įvykis zakristijonui Gabrieliui padarė tokį išpūdį, kad jis įstojo į marijonų vienuoliją. Jis savo pavyzdį, šventą gyvenimą užbaigė 1931 m. Jis dažnai sakydavo esąs įsitikinęs, kad Marija nenorinti matyti naujųjų Vilniaus šeimininkų..."

KODĖL TOKS SKIRTUMAS ? Čikagoje LB Apygardos Valdyba surengė Rugsėjo 8-osioms minėjimą, kuriame tedalyvavo vos apie 40 asmenų. Minėjimo reklamavimui tebuvo pasinaudota vienu Čikagos laikraščiu.

Vilniaus Dienos minėjimą - Spalio 9-osios, surengė VKLS vietinis skyrius, talkininkaujamas virš 40 organizacijų, minėjime dalyvaujant kelių organizacijų Vėliavoms ir pilnai salei žiūrovų...

Ar nevertėtų LB Čikagos Apygardos Valdybai pasimokyti iš kuklaus bet veiklaus Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Čikagos skyriaus, kaip reikia parengti, kaip reikia prarvesti su pasisekimu mūsų tautines šventes?..

TIK VIENAS BALSAS .. Lapkričio 3 d. Amerikos žmonės išrinko JAV prezidentą, 35 senatorius, 435 Atstovų Rūmų narius, 26 gubernatorius ir tt. Tiki masi, kad

Šaltas rudenėlis jau su mumis... Stovyklos tuštėja ir mūsų visuomeninis - organizacinis gyvenimas grįžta į sales, laukdamas sekančios vasaros kaitriosios saulutės...

Nuotraukoje, - Los Angeles lietuvių skautų stovyklos simbolis - kryžius Mt. Laguna kalnuose. Nuotrauka - L. Kančausko

jaučiama. Tolimesnieji valdybos pirmininkai 1951m. Dr. A. Stankaitis, 1952 - A. Be resnevičius, 1953-4m. P. Bliudninkas (miręs), 1955-A. Jančys, 1956 - J. Jurkus, 1957-9 V. Vitkus, nuo 1960m skyriui pastoviai pirmininkauja K. Sabalis.

Reikėtų didelio pavardžių sąrašo, kad sužymėjus visus tuos, kurių dėka Rochesterio skyrius linksniuojamas gerąja prasme. Bet negalima praesti pro tuos, kurie ant savo pečių nešė ar tebeša didžiąją darbo našta.

Pirmoj vietoj tektų paminėti buvusių kleboną kun. J. Bakšį. Pasigendame mes šio tikro lietuvių patrioto. Jis pirmame skyriaus susirinkime pasa-

kė: "Ne partijos išlaisvins Lietuvą, bet lietuviai". Negalima praesti nepaminėjus tų pavardžių, kurios visą, ar dalį penkiolikmečio buvo pagrindiniai skyriaus veiklos stulpai. Dabartinis parapijos klebonas kun. Pr. Valukevičius, nors Lietuvos nematęs, bet bendruomenės reikalams talkininkauja. Rašytojas J. Jankus, prof. A. Klimas, Pr. Saladžius, muzikai Armonas, Nomeika, Adomaitis, Sabalienė; nuolatinės darbo skruzdės Ilgūnas, Cieminis, Žemelis, Krokys, Miškinis, A. Sabalis, Norkeliūnas, Zmuidzinas, Puidokas. Tai vis pavardės, be kurių Rochesteris nebūtų tuo, kuo jis yra. Nebus klaidas ištarus jiems didelių ačiū. B. U.

balsavime dalyvaus 75 milijonai amerikiečių. Tokio skaičiaus akivaizdoje pavienis balsuotojas kartais gali susigundyti rinkimų dieną pasilikti namie, ypač jei oras pasitaikys blogas. Jo balsas, jis mano, mažai ką tereikš. Bet gyvenimo patirtis rodo ką kitą.

Pav. 1884 m. mažiau nei vienas balsas kiekviename New Yorko pricinkte būtų išrinkęs prezidentu respublikoną J. O. Blaine vietoj demokrato G. Clevelando. O 1916 metais jei dar po vieną balsuotojų būtų buvę daugiau kiekviename vien tik Kalifornijos pricinkte, W. Wilsonas būtų pralaimėjęs. Štai, 1948m., vienas iš vaizdingiausių nesena buvusiu pavyzdžių tik dar vienas balsas už T. E. Dewey kiekviename Ohio ir Kalifornijos pricinkte būtų davęs visai kitus rezultatus. Dauguma respublikonų, tikėdami į bendrą nuomonę, kad Dewey laimės didėle dauguma, pasiliko namie ir nebalsavo. Ir prezidentu buvo išrinktas Trumanas.

1960m. Kennedy tautinis populiariu-

mas buvo mažiau negu vienas balsas per pricinktą. Jis laimėjo vos 120 tūkstančių balsų iš beveik 69 milijonų! Dar tik po vieną balsą pricinkte Illinois, Missouri, New Jersey ir Texas būtų atnešęs laimėjimą Nixonui.

GAILA. GAILA. JUNGTVUVIŲ DŽIAUGSME PAMIRŠO LIETUVĄ. Spalio 10d. Čikagoje Braitonparko lietuvių katalikų bažnyčioje įvyko vestuvės čikagieškės Loretos Kasie lytės ir nevorkiečio Jokubo Stuko. Abu skaitomi dideli "Vyčių" organizacijos veikėjai, vadai. Dideliam visų nustebeimui, vestuvinės ceremonijos buvo prarvestos Sendraugių Vyčių dvasios vado kun. Činiko... anglų kalba!... bažnyčioje esant vien lietuviams...

Tas pats pasikartoję puotos metu, kur kun. Činikas buvo vienintelis pasveikinęs jaunavedžius... angliškai, kai visi kiti sveikino jaunąją lietuvių porą savo gimtąja kalba.

Ne vien duona žmogus yra gyvas!

KUPONAS: prašau mane iškirpti ir užpildžius pasiųsti Laisvosios Lietuvos Administracijai. Ačiū!

SIUNČIU \$ 5 metinei prenumeratai (Naujiems skaitytojams prenumeratos pradžia skaitoma nuo laiško gavimo dienos) SIŪSKITE laikraštį šiuo adresu: PAVARDĖ Nr. ir gatvė MIESTAS VALST. ZONA